

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG
1911/1912

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG
1911/1912

Viepersbövel

Viepersbövel

IX. évfolyam.

289. szám.

Kedd, 1911. december 19.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . . .
Vidéken: . . . . .
Egy hóra . . . . . I kor. Egy hóra . . . I kor. 50 Hll.
Negyedévre . . . . . 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 49. szám.

Az indemnitás

Debrecen, december 18.

Hat héttel ezelőtt, mikor a kormány s az ellenzék fegyverszünetre lépett, az ideiglenes békekötés feltételei között szerepelt az az óhajítás, hogy a költségvetés vitája lehetőleg december 16-áig véget érjen. Az optimista politikusok — és melyik nem az? — boldogan jelentették ki akkor, hogy a nemzeti erőt fecsérő szösztyárkodás véget ér december tizenhatodikáig, mert az ellenzék nem gördit akadályokat a költségvetés letárgyalása elé; december tizenhatodikára költségvetéssel a zsebében foghat hozzá a kormány, hogy az ellenzékkel megvívja a legnagyobb politikai tusát — a véderő reformjáért.

S mit látunk a dunaparti márvány-teatrumban? Álmos képviselők unott csoportja között baktat tovább a költségvetés fáradt vicinálisa. Ma még csak a harmadik napja volt a kultuszárca tárgyalásának s ezzel együtt még három tárca és az appropriáció van hátra. Közeledik a karácsonyi szünet is, amikor a képviselőház hosszabb ideig nem dolgozik. Lukács László pénzügyminiszter tehát a képviselőház mai ülésén kénytelen volt betérjeszteni egy hónapos indemnitásról szóló törvényjavaslatot, mert immár nincs remény, hogy a költségvetés az esztendő végéig elkészüljön. Az ellenzék, amikor fegyverszünetet kötött a munkapárttal, ezt nem így ígérte. Az ellenzék vezérei szavukat adták arra, hogy a költ-

ségvetésnek még az év vége előtt való letárgyalása elé akadályt nem görditenek.

Az év végétől még csak rövid napok napok választanak el, a szóáradat pedig folyik, szélesen hömpölyögve, mint egy megáradt folyam, amelynek apadását hasztalan lesik, sőt valószínű, hogy az indemnitás betérjesztése folytán még szaporábbak lesznek a beszédek a még tárgyalásra váró tárcákhoz. A szónokok elmondják összes bölcsességeiket, noha most sokkal többet használnának a hallgatással. Azok között a beszédek között, amiket elmondtak, nagyon kevés a figyelemreméltó, a legtöbb teljesen fölösleges s csupán arra való volt, hogy megmutassa, milyen munkás, buzgó képviselő az elmondója s mennyire szívén viseli a haza és különösebben szűkebb hazája érdekeit. Hát ezt szívesen elhiszük! Elismerés és koszoru nekik! De most már hallgassanak! A haza most így szól hozzájuk! „Fiaim, ne énekeljete!” Mert amit ők művelnek, az már visszaélés a vezető politikusok nyilvános megállapodásának a szavahihetőségével, még pedig az ország kárára.

Ha csak a hivatalos szónokok beszélnek, vagyis az előadók s az ellenzéki pártok egy-egy megbizottja, akkor még karácsonyig be lehetne fejezni a költségvetés tárgyalását. A normális költségvetés hasznát pedig az ellenzék is elismerte, amikor azt szintén sürgette és gyors elintézésére a kormányval megállapodott. Érthetetlen tehát az újabb akadémikuskodás, ha nem volna egyetlen magyarázata. Ez pedig az, hogy az ellenzék a fegyverszünet

ellenére is obstruál s csak szinleg kötötte az egyezséget a budget letárgyalására, mert így nem kockáztatja népszerűségét a választói előtt. Elmondhatja ugyanis, hogy az ország közszükségeit kellő időben följánlotta, de nem rajta mult, ha a költségvetésből idején nem lett törvény. A vitát ugyanis nem szándékosan huzta, hiszen résztvettek abban kormánypárti szónokok is. Az utóbbi állításban van igazság is, mert munkapárti részről, sajnos, szintén voltak olyan fölszólalások, amelyek bátran elmaradhattak volna.

Komoly, vezető politikusok szavának megállapodásának hitelesnek kell lenni s ha az ellenzék nem akarja azt a látszatot kelteni, hogy a fegyverszünet csak komédia volt, a kormány, de itt egyuttal az ország kijátszására célzó, szöszegő szemfényvesztés: akkor a játékkal föl kell hagynia. De kötelessége most már a beszédes kedvű munkapártiaknak is, hogy a költségvetés mielőbbi letárgyalását ők is elősegítsék — bölcs hallgatással, amelynek nagy értéke ritkán volt olyan szembenetűnő, mint most. Az országnak most már nem beszéd kell, hanem költségvetés, mert az indemnitás megszavazása csak az exlex-állapot elkerülését teszi lehetővé, míg azoknak a jogos igényeknek a kielégítése, melyet a különböző tisztviselő-csoportok támasztanak az állammal szemben, egyedül a költségvetés törvényerőre emelése útján történhetik. A fölhalmozódott szükségletek kielégítése olyan parancs, amelyet most, a tizenkettedik órában követnie kell az egész parlamentnek.

Após és vő.

Irta: Armand Silvestre.

Putois ezredes ott hagyta a szolgálatot abban a pillanatban, mikor már-már tábornoki rangra lépett volna elő.

Minthogy éppen akkor nősült, a szerelem önzésének tulajdonították a katonai hivatásnak ezt az elernyedését.

— A felesége szolgálatába lép, — mondotta egy pár barátja, kik bizonyára szereték volna barátai maradni a nős tisztnek, mint ahogy barátai voltak a legényembernek.

Putois hagyta őket beszélni, nem mondott ellen azoknak, kik ekkora hatalmat tulajdonítottak szerelmének s mert Putoisné nagyon szép, érthető, hogy a férj beéri azzal, hogy helyőrséget képezzen körülötte.

Putois legbensőbb barátai azonban más okát sejtették ennek a hirtelen lemondásnak.

Egy fiatal századosné nyugalomba vonulást tanácsolhatna a férjnek, de egy ezredesnek a fiatal, szép, ambiciózus neje nem nyugodnék könnyen bele, hogy ne lássa özőlni a csillagokat a férje vállára.

Putoisné azonban nem nehezettel a férjére, imádja őt, mintha csak tábornok volna, két csók közt tábornoknak is szólítgatja és Putois szomorúan mosolyog erre a hitestársi

vigasztalásra, mely éppen nem vigasztalja őt, de amelynek éldele a báját.

Sajátságos dolog, az ezredes egyszerű polgári állásában is megtartotta a tiszt szolgáját, egy hatalmas termetű szép fickót, akit nem bűjtöttótt livrébe, akinek alig parancsol valamit, aki éppen nem szolgálja őt ki, de aki részét képezi a cselédségnek.

A Putois tiszt szolgája legendás alak lett. Nyugállományban látszik lenni nyugalmazott ezredesénél; de nem látszik örülni ennek a nyugállapotnak, türi, mint kinszenvedést. Nem lakik Putoisnál; elmegy hozzá minden reggel szolgálatba és este haza tér, pontosan mindig ugyanabban az órában.

Sok mindenféle megjegyzést, feltevést kockáztattak meg erről a fölösleges tiszt szolgáról, kit bosszant az alárendeltsége, mint ahogy bosszantani látszik magát az ezredes is, ki csak összehuzott szemöldökkel beszél vele.

Egy napon Putoisnak egy régi bajtársa, ki tábornokká lett, meg merete tőle kérdezni, miért tartotta meg a tiszt szolgáját, ha úgy bánik vele, mintha ki akarná neki adni az utat?

Putois nagyot sóhajtott:

— Oh, ha megtehettém!

— Hát nem vagy szabad vele?

— Nem. Arra vagyok kárhuztatva, hogy

türjem a közelségét, e nyomorult látását, ki

derékba törte a pályámat, megmérgezi a boldogságomat elannyira, hogy lelkemből kívánom kell az anyósom halálát.

A tábornok kétértelműen mosolygott.

— Nem, nem, — mondotta élénken Putois; nem az, amit gondolsz és te eléggé becsülsz engemet, hogy tudd, hogy nem tünnék viszonyt az inasom és az anyósom közt.

— Bah! Botránytól félsz!

— Valóban, botránytól lehet félni, de nem ez az.

Putois már régóta fájlalta, hogy nincs egyetlen bizalmas embere s így most megragadta az alkalmat, hogy feltárla a szívét egy hü barát előtt.

— Te nem tudod, minő körülmények közt nősültem én meg.

— Te magad mondottad nekem, hogy szerelmi házasságot kötöttél.

— Oh igen, valóban azt én. Ma, tíz év után is szeretem Juanitát lelkem egész hevével! Oh, ha nem szeretném őt úgy, ahogy szeretem! . . . Nizzában ismerkedtem meg Juanitával egy üdülési szabadságom alatt. A véletlen egymás mellé juttatott bennünket a közös asztalnál. Az anyja egy mexikói ezredes özvegye, egész fiatalon ment volt férjéhez, úgy, hogy legfeljebb a lánva néjének látszott. Még ma is olyan szép, hogy büszke lehet rá, aki a karjára fűzheti. Valószínű, hogy szerelmes lettem volna az anyjába, de

Elismerés Zichynek a debreceni egyetemért

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésén többször is szóba került a debreceni egyetem ügye s a felszólalók, Giesswein Sándor és Rákosi Viktor a legnagyobb elismeréssel szóltak a miniszter amaz elhatározásáról, hogy Debrecenben egyetemet állít fel. Különösen Rákosi Viktor, aki mindig erős harcosa volt a debreceni egyetem gondolatának, emlékezett meg melegen és annak a reményének adott kifejezést, hogy Debrecen Magyarország első tanuló-városa legyen.

Az érdekes ülés lefolyásáról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Delegációk, indemnitás.

Beöthy Pál alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Az elnök megemlíti, hogy a király a miniszterelnök útján folyó hó 28-ára összehívta a delegációt s egyben javaslatot tesz aziránt, hogy a kiküldendő delegátusokat szerdán, e hó 20-án válassza meg a Ház.

A Ház ily értelemben határoz.

Több elnöki előterjesztés után

Lukács László pénzügyminiszter egy hónapi indemnitást kér a Háztól, s egyben kéri javaslatának a pénzügyi bizottsághoz való utasítását. Az elnök ily értelemben mondja ki a határozatot.

Beöthy László kereskedelemügyi miniszter az adriai tengerhajózási társaság és a svéd kereskedelmi szerződések megújításáról nyújt be javaslatot s kéri annak kinyomatását s az illetékes bizottsághoz való utasítását. A Ház ily értelemben határoz.

Ezután rátért a Ház a kultusztárca általános tárgyalásának folytatására.

A debreceni egyetem teológiai fakultásáról.

Giesswein Sándor azt mondja, hogy nálunk hiányzik az egységes nemzeti kultúra, a mely bennünket a nyugati kulturákkal össze köthetne. A népnevelésnek kell nálunk megalkotni az igazi nemzeti államot. Sajnálja, hogy nem érthet egyet Kelemen Samuval a minap mondott beszédével, mert az igazi liberális politika azt parancsolja, hogy egymás vallásos meggyőződését tiszteletben tartjuk és másokkal is megtartassuk. Eklatáns példával igazolja, hogy Angolországban, amikor egy nagy katolikus gyűlés volt, amelyen ő is jelen volt, megjelent a város ottani polgármestere és azt mondta, hogy bár ő nem katolikus, azonban, mint a

város polgármestere, üdvözli a gyűlést, mint a kultúra fejlesztőjét, tehát az igazi liberálisizmus az angoloknál van csak meg, mert dacára, hogy Anglia nagybárára protestáns, mégis tiszteletben tudja ott tartani mindenki vallásos meggyőződését. Szükségesnek tartja, hogy főiskolánkban a nemzetiségek nyelvét is tanítsák, hogy így egymást jobban megérthessük. Gratulál a miniszternek, hogy volt bátorsága egyszerre két egyetemmel is megajándékozni az országot, de különösen örül annak, hogy az egyik egyetemen protestáns fakultást is szándékozik felállítani, ennek mint jó katolikus is, csak örülni tud. Rátér ezután a katolikus autonómia kérdésére s azt mondja, hogy ha a bizantinizmus és a szeparatizmus fogalma között kellene választani, inkább az utóbbit választaná. Hozzájárul a benyújtott határozati javaslatokhoz s bár a legnagyobb tisztelettel van a kultuszminiszter működése iránt, a kormány politikája iránti bizalmatlanságánál fogva a javaslatot nem fogadja el.

A tanítók és a lelkészek.

Bakó József a pártonkívüli függetlenségi csoport nevében szól a javaslatához s örül annak, hogy a felekezeti tanítók státuszrendezése végre-valahára a megvalósulás stádiumába lépett, erre igen nagy szükség is volt, mert a tanítók helyzete igen siralmas volt már. Szeretné, ha a felekezeti tanítók fizetése szintén olyan volna, mint az állami iskolák tanáraié. Megemlíti, hogy a felekezeti tanító sokkal többet szolgál az ő hivatalának, mint az állami tanító, mert míg az állami tanítók minden legkisebb ünnepet megtartanak, addig a felekezeti tanítók csak az egyház által meghatározott napokon tarthatnak szünetet, tehát a felekezeti tanítók nagyobb és több munkáért tehát körülbelül 400 koronával kevesebb fizetést kapnak és sokkal kevesebb szünetet tarthatnak. Foglalkozik ezután a nemzetiségi tanítók helyzetével is s követeli, hogy az ellen a nemzetiségi tanító ellen, aki a magyar nemzet állam szeméje ellen tanít vagy elhanyagolja a magyar nyelv tanítását, a kormány a legszigorúbban járjon el, mert a ki az állam kenyerét eszi, attól jogosan elvárhatja a nemzet, hogy igaz magyar állampolgárokat neveljen e hazának. Sürgeti a protestáns lelkészek kongrua ügyének a rendezését és a korpótléknak már az 1912. év elejétől való kiutalását is. Sajnálatos konstatálja, hogy a protestáns lelkészek még most sem kapták meg a féláru vasuti jegyet, sürgeti a kormány ezirányú intézkedését is. A javaslatot nem fogadja el.

Simonyi-Semadam Sándor visszautasítja Kelemen Samu állításait, amelyek a fele-

kezetiségre vonatkoznak. Védi a felekezeti iskolát. A mai középiskolák nem tudnak önállóságot fejleszteni a tanulóknak. A költségvetést elfogadja.

Molnár János szerint az államnak hivatása a politika, nem a gyermeknevelés. Csak ha a gyermeknevelést a társadalom nem tudja ellátni, akkor állhat elő az állam iskolaállítási kötelessége. Védi a kongregációkat.

Köszönet a debreceni egyetemért.

Rákosi Viktor köszönetét fejezi ki, hogy a debreceni egyetem régen vajdó ügyét végre megoldották. A maga részéről a debreceni egyetemért exponálta magát és most örül, hogy sikerült Debrecennek az egyetemet megnyernie. Pozsonyt sohasem tartotta alkalmasnak arra, hogy ott egyetemet állítsanak fel, mert hiszen alig egy órányira fekszik Európának leghiresebb egyetemétől. — Legyen törekvése a kormánynak, a városnak és mindenkinek, hogy Debrecen az ország első tanító és tanuló városa legyen. Üdvözli Debrecen mint egyetemi várost, amelynek évszázados törekvését megvalósítani módjában áll. Hogy mit jelent az, hogy Debrecennek egyeteme van, azt mindnyájan tudjuk és érezzük. Szeretné, ha sikerülne, hogy Debrecen ne csak protestáns egyeteméről, hanem puritánságával egy angol egyetemi város életével legyen Magyarország egyik legelső, vezető tanító városa, ahova nyugodtan adhassák oda a szülők gyermekeiket, akiket azután onna testileg, lelkileg kiművelve bocsássanak el. A költségvetést nem fogadja el.

Lengyel Zoltán tiltakozott azután még Molnár János ama kijelentése ellen, hogy a felekezeti iskolákat az államiak elé kell helyezni, mire az ülés 3 órakor véget ért.

A Gönczy-egylet közgyűlése

Zigány Zoltán Püspökladányban.

Szombaton tartotta a Gönczy-egylet tizenkilencedik rendes közgyűlését Püspökladányban a tanítók nagy részvételével. **Csurka István** elnök tartalmas megnyitótól vezette be a közgyűlést. Vázolta beszédében az uralkodó társadalmi osztályok, azok vezetőinek nemtörődömségét, rosszakarátát a kultúra munkásai: a tanítók iránt. E részvétlenséget — ugymond — nekünk kell fokozatos munkával érdeklődéssé átváltoztatni, olyan társadalmi osztályokat vezetőkké tenni, amelyek a kultúra, az iskola fejlődésében látják az ország jövőjének biztosítását.

Polster Adolf titkár terjesztette elő ezután

nem tudnám neked megmondani, vajjon az a félelem, hogy egy mexikói ezredes helyét foglaljam el, gátolt-e meg minden kísérletet, vagy szívem első mozdulata első tekintetre a leánnyal jegyzett-e el? Csak annyit mondhatok, hogy nagyon előzékeny voltam a Juanita anyja iránt, kinek legyezni kellett a szép passzonyi hűségét, míg Juanitát csak mint egy ilyen szép asszony leányát részesítettem figyelemben. Az özvegy egyik szemével siratta az elhunyt ezredes, valahányszor engemet is ezredesnek szólítottak előtte. Azt óhajította, hogy egyenruhában, összes rendjeleimmel üljek asztalhoz . . . Két hónapot töltöttem pompás intimitásban. Juanita egy percig sem volt féltékeny az anyjára. Kitalálta és én meg is magyaráztam neki buzgó sürgölődésemet. Az anyának sem jutott az eszébe, hogy nehezteljen a kedves gyermekre, ki hasonmása volt.

De eljött az idő, midőn a becsület, a kötelesség és a szerelem kényszerített, hogy nyilatkozzam. Különben sem tudtam már tovább kiállani s egy napon, amint egyedül voltunk, az anya és én, megkértem tőle a leánya kezét. Ah, barátom, milyen örült, milyen ügyn voltam! rám lövelt tekintetből, az elfojtott sikoltásból tüstént láttam, hogy magát tartotta szerelmem tárgyának.

— Ön sohasem lesz az én vőm! — mondta gyűlölettel a szemében.

Várni fogok, gondoltam magamban, ameddig kell. Juanita is hasonlót fog cselekedni. Az anyósom azonban pár napi duzzogás után kegyesen beleegyezett mindenbe. Oh, barátom, túlaradó boldogságomban megöleltem ezt az isteni anyát és esküdöztem neki, hogy sohasem volt olyan szép, mint most.

Nizzában volt az esküvőnk s mikor tavasz virágzott Franciaországban, feltettem magamban, hogy visszatérek az ezredemhez és féltékenyül teszek mindnyájukat a boldogságomra.

Utasítottam a tiszti szolgálmat, készítsen elő mindent az elutazásra; de meglepett a fickó magatartása, elvörösödött az arca s látszott, hogy valamit kérni akar tőlem. Nincs inyedre a távozás? — kérdeztem tőle jókedvűn.

— Nem nagyon, — felelte, a fejét szégyenlősen lesítve, — mert ha az ezredes ur megengedi, én is nőülni akarok!

Elnevettem magamat. Bravó! ez az én példaadásom, ugy-e? . . . És szabad tudnom, kire esett a választásod?

A szolgál a ajkába harapott, huzódózott, majd katonás állásba csapta magát és kibökte:

— A ezredes ur anyósát veszem nőül. A tábornok elkiáltotta magát:

— Nos, — folytatta Putois — ez az

anyósom boszuja volt. A szolgál megérdekelte a fáradtságot; herkulusi termetével képes volt roskatagabb romokat is támogatni, mint aminő az anyósom volt. Ha korbács lett volna nálam, ellazsnakoltam volna a lendő apósomat. — Csak az aítőhoz küldtem őt a lábommal. Mit tegyek? Ellenszegüljek e házasságnak a katonai szabályzatok értelmében? Ezzel csak dobra ütöttem volna a botrányt. Juanitát roppant megalázta ez a dolog, de mégis büszkén viselte a szégyent, én pedig feltettem magamban, hogy hasonlóképen megboszulom magamat. Beadtam a lemondásomat, de kijelentettem a szolgálomnak, hogy csak úgy engedem meg a házasságot, ha továbbra is a kutyamosóm marad. Irásos kötelezettséget vettem tőle és megmondtam neki, hogy agyonlövöm, ha szökési kísérletet tesz.

A fickó ráállott mindenre. A házasság megtörtént. Az anyósom megalázva, legyőzve, beletörődött, hogy a férje a szolgál maradjon. Ime ez az életem misztériuma, a lemondásom titka.

— Miért nem küldöd őket vissza Mexikóba?

— Nem mentek volna. Inkább viselik a haragomat, melyet minden alkalommal éreztek velök . . . De kérlek, őrizd meg a titkomat, ha nem akarod, hogy megöljem magamat.

évi jelentését. Kiemelkedő pontja a jelentésnek a tanítói internátus fejlesztéséről való beszámolás, mely szerint az egyesület 5. Debrecenben tanuló tanító fiu lakásáról, ellátásáról gondoskodik.

Simon Károly a tanítók anyagi helyzetéről értekezett, értekezése alapján kimondta a közgyűlés, hogy követeli a tanítóság fizetésének a helyi viszonyoknak megfelelően való rendezését, az iskolák államosítását.

Legkiemelkedőbb pontja volt a gyűlésnek Zsigány Zoltánnak, a radikális haladás zászlóvivőjének értekezése, arisztokratikus iskola — demokratikus élet cím alatt. Vaslogikával, a történelem adataival bizonyította, hogy akié az iskola nem azé a jövő, hanem azé a múlt. Évezredek óta mindig az uralkodó osztályok alkották meg a maguk képére iskoláikat, a maguk hatalmának biztosítására, konzerválására. Fejlődik minden napjainkban, a fölfedezések, találmányok korát ériük, mégis iskoláink ott állnak, ahol évezredekkel ezelőtt. Konzervált, arisztokratikus, maradi intézmény most a magyar iskola tantervével, módszerével, szervezetével. De a XX. század élete a demokráciáé, azzá fogja tenni iskoláit is. Természettudományos, progresszív gondolkodású polgárokat kell nevelnünk. Ez a feladat ránk vár. Rajtunk áll, hogy ez minél hamarabb bekövetkezzék.

Hogy mi van a tanítók lelkében miféle vágy sarkalja, kifejezte az a tansorkán, mellyel Zsigány értekezését jutalmazta, az az ováció, mellyel körülvette, mellyel hasonló gondolkodását kimutatta.

Még Lévay Imre értekezett az egyesület alapszabály-módosításáról.

Barátságos közebéd fejezte be a tartalmat, magas színvonalu közgyűlést.

A Zenede városi kezelésben

A szerződéstervezet a jog- és pénzügyi bizottság előtt.

A jog- és pénzügyi bizottság holnap, keddi ülése tárgysorozatának egyik legfontosabb pontja a *Zenede városításának* kérdése, amelynek hosszú vajudás után most kellene végleg eldőlnie. A Zenedének városi kezelésbe vétele már több ízben foglalkoztatta a tanácsot és a jog- és pénzügyi bizottságot is, de a részletkérdéseket eddig nem látta a tanács és a bizottság annyira megvilágítva, hogy az egész ügyet végleges döntés végett a közgyűlés elé vigye. Arra vonatkozóan, hogy a Zenedét átvegye-e a város már régen kialakultak a nézetek. A Zenede átvétele már szinte elintézett dolog. Mindenki tudja, hogy ez az átvétel a Zenede fejlesztése s a zenei kultúra érdekében szükséges, mert hiszen a Zenede Egyesület tagjainak minden lelkes munkássága és áldozatkészsége mellett, amellyel a Zenedét ötven év előtt megalapították, azóta fejlesztették, fönntartották s a mai magas színvonalra emelték, nem elégséges, hogy a megnövekedett kulturigényeknek megfelelő mértékben fejlesztesse tovább ezt a fontos intézményt. Mert épen az anyagi erők, amelyek nélkül pedig a fejlesztés minden jóakarát és áldozatkészség mellett sem lehet elég, jobban rendelkezésre állanak a városnak, mint a Zenede Egyesületnek.

Az átvételre vonatkozó *szerződés-tervezet* és az átveendő zeneiskolának szabályzatát, amelyek alapján az átvétel meg fog történni, most terjesztették a jog- és pénzügyi bizottság elé, amelynek véleménye után kerül a közgyűlés elé.

A szerződés tervezet, amelyet Spitz Lipót dr. a Zenede ügyésze készített nemcsak az átadás és átvétel tárgyait és körülményeit szabja meg, hanem arra is kiterjeszkedik, hogy a fejlesztést a város részéről is mindig biztosítsák. A Zenede Egyesület átadja a Csapó-utca 20. és a Vár-utca I. szám alatt lévő ingatlanait, épületeit azoknak minden tartozékát,

a butorzatot, könyv és hangjegytárát, hangszereit, felszereléseit, készpénzét, jövedelmét.

A mérnöki hivatal épen ma terjesztette be az ingatlanok becslését, amely szerint azoknak értéke 237356 korona 04 fillér. Ez ingatlanokra van a Zenedének a Debreceni Első Takarékpénztárnál 13607 korona 92 fillér, az Osztrák Magyar Banknál 44166 korona 56 fillér tartozása. A város az átveendő s mintegy 300000 koronára tehető vagyonnal szemben magára vállalná e tartozásokat, a Zenedének fentartását és fejlesztését. A Zenede Egyesület csak azt köti ki, hogy a város az alakítandó zenedei bizottságba hat tagját válassza meg és tartsa tiszteletben az alapítványok rendeltetését, vegye át a tanári kart s vegye fel annak tagjait a városi nyugdíjintézet kebelébe.

A Zenede költségvetése ez időszerint a következő lenne: szükséglet 56742 korona, a fedezet 39160 korona. Ehez adott eddig Debrecen városa évenként 8000 korona segélyt, miután azonban a fedezetlen hiány 16582 korona, a városnak még 8582 koronát kellene évenként áldozna a Zenedére. A fedezeti tételek javítására szolgálja az államsegélynek 2000 koronával való emelése, amit a kultuszminiszter már kilátásba is helyezett és a tandíjnak rendkívül csekély mértékben való felemelése, az eddig volt 60 koronáról 80 koronára való emelése. Az átvétel tehát nem kíván nagyobb anyagi megerőltetést, az elérhető eredmény pedig sokszorosan megérdemli azt az áldozatot, amelyet a városítás megkíván. Egyik érdekes pontja a szerződésnek az a kikötés, hogy Debrecen városa a Zenede fejlesztésének programjában köteles a Zenede második emeletét s a nagy hangverseny termet felépíteni, amire a városi közgyűlés már 266000 koronát meg is szavazott.

A szervezeti szabályrendelet tervezet 22 pontban intézkedik az intézet kormányzatáról, felügyeletéről, az állásokról, a javadalmasokról. Az intézet címe lenne Debreceni Városi Zenede, amelyet Debrecen városa, a Zenede Egyesület és az államsegély tartanának fenn.

A tanintézet célja: az ének- és zene elméleti és gyakorlati tanítása, ezáltal alapos képzéssel zenekedvelők és hivatásos zeneművészek képzése vagy a kellő kiképzettséghez való fokozatos előkészítése, a klasszius és modern zeneirodalom megismertetése, a magyar műzenének s általában a zenei érzéknek és izlésnek, mint a nevelés egyik tényezőjének rendszeres fejlesztése. E cél elérése végett nyilvános hangversenyeket, zenetörténeti és esztétikai előadásokat rendez s ezáltal a zene művelését, népszerűsítését is mőködési körébe vonja.

Hogy a tanintézet átvételével Debrecen sz. kir. város kebelében a zenei műveltség erős központja alakuljon ki, arra a város közönsége az intézetnek a kor színvonalán tartásával s természetesen fejlesztésével, teljes anyagi és erkölcsi biztoítékot nyújt.

A fentartás anyagi eszközei volnának az értékek jövedelme, a tandíjak, az államsegély, Debrecen segélye, hangversenyek, előadások jövedelme.

A kormányzást a városi közgyűlés, a tanács és a zenedei bizottság látná el, amelynek öt tagját a városi tanács választja, hatot a Zenede Egyesület. Az intézet szellemi ügyeit az igazgatóság végzi. Volna az intézet személyzete egy igazgató, egy titkár, egy őrnök, hét rendes, egy segédtanár, felügyelő, szolga, takarítónő, akiket a város a nyugdíjigóságok közé venne fel.

Ez és a szerződés tervezet pontosan és részletesen állapítja meg az egyes részleteket, amelyek most már a közgyűlés megállapítása alá kerülnek.

Kétségtelen, hogy ugy a jog- és pénzügyi bizottság, mint a tanács változtatás nélkül elfogadja a közgyűlés pedig határozottá emeli e tervezeteket és ezzel a Zenede városítását is kimondja.

A Magyar Köztársaságból.

Nagy György üzenetei.

Imával kezdjük: „Magyarok Istene, legfőbb Hadur! egyetlen király és igaz bíró, csak neked hódolt a magyar nép a források mellett, fehér lovakat áldozván, csak téged imád most is keresztyén szokás szerint s kér szakadatlanul; estéken és reggeleken, vedd le balkezed róla, mert századok óta bűnhődik, hanem hozd el számára a legszebb Karácsonyt s egy fehér, zuzmarás karácsonyi reggel ajándékozd meg őt, mert megérdemli, karácsonyfával: a *Magyar Köztársasággal! Amen!*”

Igenis, tetszik tudni, ez egy ima, egy buzgó fohász a legfőbb Hadurhoz, mely fakadt vala Nagy György dr. urnak „Magyar Köztársasághoz” címzett politikai folyóiratának hasábjain, pont az 50-ik oldalon. Szép ima, jó ima, de rossz platform, mert a zsidókat, úgy látszik kifelejtették. Mit csinálnak azok most már karácsonykor?

Folyóiratának tulságosan érdekes ez a *Magyar Köztársaság*, mint azt az itt idézett szerkesztői üzenetek mutatják.

Például: — Polgártársam azt kívánja, hogy a lapot zárt borítékban küldjem, nehogy a köztársasági törekvések pártolása miatt kellemetlensége támadjon. Kívánságát nem teljesítem, dugárúként nem küldöm a lapot. Ha én egy nagy eszme szolgálatában *mindenemet kockára teszem*, (?) elvtársaimtól is megkövetelhetem, hogy ne féljenek bevallani, hogy ők republikánusok, azaz becsületes, igaz emberek.

— *Az ellenünk kiabálókat* olyan hangon haligattassuk el, hogy füldobhártvájuk bele-repedjen.

Méltóztatik szörnyűködni, hogy ez különösen szép mondat. Szinte sajnálni lehet, hogy senki se kiabál a köztársaságiak ellen.

Azután nemes fajszeretettel imigyen jellemez bennünket ékes magyarsággal:

„ezt a nemesen nyakas, büszke dacosságú, a maga feje után járó fajt az Ursten is republikánusnak teremtette”.

A boldogemlékezetű koalícióra nagyon haragudhatik Nagy György dr. polgártárs, mert imigyen aposztrofálja:

— „most alszik a szivekben az élet. A koalíció elszibbasztotta . . . A 48-as politikát a koalíció agyonbunkozta.

A szegedi ügyészségről a következő zengzetes szavakkal emlékezik meg abból az alkalomból, hogy őt az alkotmányos államforma megtámadásának vétsége miatt pörbe fogta:

— Kicsi *legény* arra az önkénvuralom valamennyi *kopókölyke*, hogy engem megijesszen.

Egy másik polgártársának többek közt ezt írja:

— Hát leközlöm az *általad jelzett versemet*:

És le is közli. Mi nem.

A legklasszikusabb azonban az a nyílt levele, amelyben Buza Barnának zeng hozsannát. Buza Barna tudvalevőleg szintén „legény a talpán”, ak inem ijed meg még attól sem, hogy nevétségessé váljék. Erre vall az a bátorság, amellyel *Beöthy* László kereskedelmi miniszter ellen lépett föl legutóbb a *hosszupályú* kerületben.

És szóla a levél Buzához, a Barnához imigyen:

— Tisztelem bátorságodat, hogy tiszta nevedet bedobta a harcba. Én undorodom a választásoktól, mióta két látó szememmel láttam, hogy . . . stb. Majd így folytatja:

— Lehetetlen, hogy Te, aki a 49-es eszmék lelkes hitvallója voltál, rá ne jöttél volna arra az igazságra, hogy országunkat a rothadástól csak a köztársasági eszme mentheti meg. *Uj, tiszta, szüz, romlatlan vérre* van szüksége az oszlásnak indult szervezetnek. A 48-as párt bement a koalícióba s „*többet mint lány nem jöve ki*”. (Oh Ofélia, hogy

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana

megszaporodál!) Állítsd fényes tolladat lelkes szolgálatába!

Szegény Buza Barna. Nem elég, hogy megbukott Hosszupályiban, a tetejébe még ez az invitáció!

Uram, uram, Nagy György uram, ugyis mint a „Magyar Köztársaság“ dus hajzatu feje, ugyis mint szerkesztője, nem teszik ismerni azt a példabeszédet, hogy a „magasztostól a nevetségességig csak egy lépés és Ön tisztelt uram, ugyis mint polgártárs, ugyis mint elvtárs, már megcsinálta a — Magyar Köztársaságot. Már, mint a lapot.

A kulisszák mögül.

Fabinyi Felícia, az új hősnő

Az arca biborba hajló csattanó tűz, a szemében pedig a mélység és a kitörni készülő erotika ül. Magas, szilfid alakja karcsu, akár egy torony és arra hajlik, a merre viszi a vágy és szenvedély. Izmai acélosak, ajka és orra akaratot és határozottságot feltételez. A hangjában is sok erő és perzselő hűv rejtőzik. Hősnőnek teremtették, ahol az emberek hívását irják elő.

— Már gyermekkoromban húzott maga után egy ismeretlen ösztön, amely leppang — megbukik az élet labirintjában, de a melyet elfojtani nem lehet. Erre mondják a lélekbuvarok, hogy „művészi ösztön.“ Fogad szeretetre méltóan a művésznő, aki legelső szerepét „Az ember tragédiája“ Éváját próbálja.

— Aztán jön egy általános szimptóma, a szerelem, valamelyik művész iránt. Ugye bár?

— Igen, azt hiszem, ez minden magamtajta bakfisnál a megérzés és az érvényesülési vágy első kitörése. Nálam sem maradhatott el. Abban a házban, a hol mi laktunk, a kolozsvári társulatnak egy kardalosa is élt. Jelenkéntelen, szürke gyerek, aki aligha álmodta, hogy az a rövid ruhás bakfis, kivel naponként a lépcsőházban találkozott, milyen boldog volt ha néha a ruhája szövete, vagy tekintetének egy-egy sugara érintette. Később azonban egy jogász kiütötte a nyeregéből. Azt hiszem, nem is tudta, hogy már benne ül.

— Miikedvelő előadásokon nem szerepelt?

— Nem, ehhez semmi kedvem nem volt. Már akkor sarkalt valami túlzott ambíció, gyengének találtam a magam környezetét. De egy esetben, amikor Márkus Emilia vendégszerepelt Kolozsváron, végigéltem az egész „Kaméliás hölgy“-et, úgy, hogy betegen kerültem haza. Másnap pedig bezárkóztam szobámba s eljártam elülről. Csak akkor tértem magamhoz, mikor a cselédek az ajtóban nevetni kezdtek, annyira tetszett nekik a „komédia.“

— És aztán?

— Aztán férjhez adtak, ahogy az jócsaládoknál ilyenkor történni szokott. A művészi hevületet házassággal akarják gyógyítani. Akár a főfájást antipirinnel.

— Csak nem...?

— De igen!

— Színészszel, pappal, vagy katonával?

— Egyikkel sem. Csupán az — alkalommal. Amely kedvezett s én Budapestre mehettem a színi akadémiába. Itt egy évet hallgattam, és ez idő alatt meggyőződtem, hogy a színészetet tanulni nem lehet. Kivágytam az életbe, a színpadra. Zilahy Gyula szerződte-tett és én most szívszorongva várom „első szerelmem“ a — Muzsa csókiát.

— De én úgy tudom, hogy már lopott eb-ből a méregből. Hangulatos írásai itt is ott is napvilágot láttak?

— Azok csak „bakfis álmok“ voltak, az igazi „szeretömet“ itt várom be a színpadon. Dobogó szívvel és a lelkem szárnyalásával tárom felé karomat s ha a nagyközönség fel-

nem tartóztatja, egymásra találunk én és a — Siker.

Oly intelligencia és önbizalom érzett ki a szavaiból, hogy már erre az első fellépésére is megállapíthatjuk Fabinyi Felícia benső sikert aratott. Akik pénteken a színházba jönnek, már csak utánunk tapsolhatnak a színtársulat legujabb — Évájának.

Conferencier.

Omlik az új csatorna

Állatok, emberek veszedelemben.

Az utóbbi napok esőzései erős próbakövei voltak az új csatorna építés célszerűségének. És szomorúan regisztráljuk, hogy bizony sok hiba és felületesség történt annak felépítésénél. Így megállapítható, hogy a fedési munkák mindenfelé a legnagyobb hanyagsággal és lazán készültek s a beálló esőzések folytán a város számos helyén lesüpped és beszakad a föld. Természetes, hogy ezek a hibák nem a cég lelkiismeretét terhelik, de azokat a munkásokat és ellenőrző közegeket, akik a munkálatoknál közreműködtek, hogy minél kevesebb fáradsággal mentől nagyobb összegeket kereshessenek.

Tegnap délután és este a város öt helyén süppedt be a csatorna és történtek kisebb-nagyobb balesetek. Egy helyen pedig kevésbé mult, hogy állatok, sőt ember is nem esett áldozatul a felületes ellenőrzésnek. A vasúti állomás felé két helyen, a Meszena- és az Eötvös-utakban süppedt be a talai. Itt csak kisebb baleset történt s egy kocsikereke sülyedt be, illetve egy ló botlott meg. A Bocskay téren egy szekér derékig süppedt a szakadékba. A Piac-utcán a jeges kocsik fordult oldalra s kevés híjja, hogy a kocsis is alá nem került a kocsik alá.

Legsúlyosabb kimeneteli volt a baleset a Csapó-utcában, ahol az éjjeli ór könnvelműen elhagyta helyét s a jelző lámpát is kioltotta, úgy hogy egy szegény fuvaros lovastól együtt beleszaladt az épülő csatorna ürbe, honnan kocsiját és lovait csak két órai megfeszített munka után tudták kimenteni. Zsákai Imre derecskei fuvarosnak hívják az illetőt, aki reggel fél hatkor a Piac-utca felől hajtott a Csapó-utca. Itt még folyik a csatornázás s az öt méter hosszú és három és fél méter mély csatornaureg deszkával van befedve. Éjszakára pedig korláttal is körülalazák s két oldalon jelző lámpával látják el. Öt óra után ezt a korlátot az ór a villamosvasut utjából elvette és a lámpát is kioltotta. Zsákai Imre, aki jelzést nem látott, gyanútlanul hajtott előre s kocsijától-lovastól belezuhant a mélységbe. Már ekkor szürköltni kezdett s az utca is elevenedett, úgy többen segítségére siettek a halálra rémült embernek, aki kocsija-lova vesztén sírva fakadt.

Tönkre tettek — panasolta — ez a kocsik és a lovak voltak minden vagyonom!

Csakhamar kivonult a helyszínére a rendőrség s két órai szorgos munka után kiemelte Zsákai Imrét és a lovait. Így is nagyobb kára lett, mert a kocsija összetört, a lovai is megsérültek. A rendőrség úgy a csatorna építői, a Fried és Adorján cég, mint az éjjeli ór ellen megindította az eljárást.

IRODALOM.

Bessenyei emlékezete a Csokonai-körben. Bessenyei György, a magyar irodalmi újjászületés megindítója, 100 évvel ezelőtt halt meg Debrecen közelében, a Kovácsipusztán. Ezt az évfordulót az Akadémia felhasználta a nagy irodalmi reformátor emlékének megújítására, az Akadémia példáját kívánja követni a maga szűk keretében a Csokonai-kör is, amely holnapi felolvasó ülésén

Kardos Albert, a kör titkára fog megemlékezni Bessenyei Györgyről. A felolvasó ülésnek ezenkívül még több érdekes pontja lesz, a melyek bizonyára nagyszámú közönséget fognak vonzani szerdán délután 5 órára a kollégium dísztermébe.

A színésznők ruhái

Irta: Varsányi Irén.

Sehol, semmiféle pályán nincs annyi ferdeség, annyi szembeszökő hiba, mint épen a színésznél. És még sincs egyetlen pálya sem, ahol az emberek oly kevésbé törődnek egymással, mint épen itt, ahol oly kevés az igazi művészlélek, az intelligens elme, hogy igazán megférhetnének egy gyékényen. Pedig mint minden téren, úgy a színésznél is eljő az idő, amikor össze kell fogniok az embereknek, hogy félretéve kenyéririgységet, személyi kérdéseket, együtt küzdjenek a közös célért: helyzetük javításáért és azért, hogy a színi pályát megtisztítsák a sok salaktól és attól a sokat emlegetett „keresetág“-tól, amely meghuzódik és vígan burjánzik a színészet cégére alatt.

Ugy látszik, Berlinben már el is érkezett az utolsó óra. A színésznők ruhaszámlái körül támadt kavargás. Előrelátható volt az, hogy egyszer ki fog élesedni annvira ez a kérdés, hogy ily következményeket von maga után. Mert hisz ezen fordul meg minden. Emiatt járnak a színésznők mindig az örvény szélén — ha csak már nem híres, nagy fizetéses színésznők, sokszor még ezek is — és emiatt bukik is legtöbbje bele a mélységbe. Pedig a berlini viszonyokat össze sem lehet hasonlítani a budapestiekkel. Ott a színésznők sokkal egyszerűbben öltözködnek, mint ahogy a közönség is egyszerűbb a budapestinél. Ott egy toilletet többször is fölvehet a színésznő. Budapestesen a színésznőknek nemcsak hogy lépést kell tartania a divattal, hanem meg is kell előznie. Neki kell bemutatni a szabóművészet legujabb remekeit, amelyeket az ugynevezett „művésztárban“ készítenek. Ez a művésztár állítólag olcsóbb, de valójában sokkal drágább a rendesnél. Mert a színésznőknek sem ideje, sem türelme ahoz, hogy óraszámra alkudozzék, számítanak hát, amennyit akarnak. Ha aztán egyszer fölvegy 300—400 forintos ruhát: ellökheti. Nemcsak társnői nézik le, ha másodsor, harmadsor látják benne, hanem bizony-bizony a direktorok sem szívesen látják. Mit szólna a hölgyközönség? A budapesti asszonyok, akik ma igazán hallatlan fényűzést fejtenek ki, akik úgy mennek a színházba, mint az udvari bálókra és ugyszólván megkövetelik a színésznőktől, hogy modellül szolgáljanak nekik? Parisban szintén, a színésznők mutatják be a divatot. Igen ám, de nekik ingyen szállítják a divatruházak a toilletteket, mert tudják, hogy az a reklám, amit egy színésznő csinál nekik, megfizethetetlen. Bezzeg a budapesti színésznőknek nemcsak a „ruhapénzt“ emésztifőla gázsiából a toillettszámla, hanem sokszor alig marad fönn valami a sok ide-oda fizetgetés után. De ha még van miből fizetni, csak hagyják. De mikor nincs. Mit csináljanak azok, akiknek fizetése cipőre sem elég? Kövessék a jó tanácsot, amit egyik direktor adott a nyugtalanuló színésznőknek ebben a kérdésben: „Hogyan, maga a fizetéséből akar megélni? Abból. Mert ha nem abból akar megélni, nem megy színésznőnek. Elvégre egyszer meg kell változnia a mai helyzetnek, amely csak addig van így, míg a színésznők akarják. A ruha ép olyan szerszáma a színésznőknek, mint akár a kovácsnak a kalapács, az asztalosnak a gyalu, az írónk a toll. És csak épen a színésznő legyen az, aki maga fizeti meg a mesterségéhez szükséges eszközöket? Miért?

Óriási erkölcsi következménnyel lennének annak, ha a direktorok fizetnék a ruhaszámlát.

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztókereskedőnél, Debreczen, Kossuth-u. 1.
(Első takarékpénztár palotájában).

1911. december 19.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

8

lákát. Természetesen a színész izlése, kivánsága szerint készülnének akkor is a toilettek, mondjuk egy meghatározott összegben belül. És ez ép úgy vonatkozik az első-rangú, mint a segédszínészekre. Sőt még azokra is, akiket ma egyenesen arra a célra szerződtek, hogy öltözzenek, hogy a „névtelen, de fényesen öltözött grófné” szerepét betöltsék, persze nem a gázsiból. Megszünnék a versenyzés és ha valakinek tetszenék, akkor is a maga jószántából tulcizálni mindenkit fényezésben, nem volna hátamögött az aranyhíd: „Muszáj volt”.

Meg aztán ha nem volnának meg a szemkápráztató külső eszközök, akkor elkövetkeznék az az idő is, hogy a színészeknek művészetet, tehetséget is kellene színpadra vinni toiletten kívül... Lehetetlen azt itt felsorolni, ami minden ez új rendszerből következnék. De hol van ez még mitőlünk? Mikor lesz nálunk száz színész, aki összeáll az első szóra, aki félretéve mindent, kézenfogva halad egy közös cél felé?

Halálos szerencsétlenség farakás közben

— Vér a sineken. —

A Miklós-utca végén van a *Balogh* Dávid fakereskedő cég telepe, ahová ma több vagon hosszú épületrésze érkezett. Ezeket a rakományokat a helyi vasút vágányain tolatják ki a telepre, ahol a mai cég tulajdonos *Balogh* Gábor veszi át azokat. Nagy elővigyázattal jár az ilyen lerakás, mert a több méter hosszú szálfák két kocsi hosszúságot foglal el s így mind a két kocsi egyszerre kell a szálfákat legörgetni. A kocsi oldalain vasrudak tartják az árut, melyek mikor a kiszállítás történik, egy csavar eltávolítása után lecsapódnak és mintegy guruló sínül szolgálnak a szálfák kirakározására.

Ma is így akarták kifuvározni az érkezett két kocsi árut s az egyik oldalon sikerült is a legurítás. A másik oldal egyik csavarja azonban sehogysem akart helyéből mozdulni. Sokáig próbálták eltávolítani, de nem sikerült. Így *Balogh* Károly azt az utasítást adta *Szombati* János, ifj. *Tóth* Lajos és *Nádházi* Lajos munkásoknak, hogy menjenek fel a kocsi tetéjére s onnan hajigálják oldalra a szálfákat. Ezek engedelmességek az utasításnak, azonban alig dobtak le három-négy darab fát, a csavar megtárgult kiesett s az oldalt támasztó vasrudak lehullott a földre a munkásokkal együtt. Szegény *Szombati* János éppen két szálfák közé került, a melyek agyonnyomták. Pár perc múlva kilehelte életét. Ifjú *Tóth* Lajos és *Nádházi* Lajos azonban csak könnyebb sérüléseket szenvedtek s őket már ki is hallgatta a debreceni rendőrség.

Egy szemtanu állítása szerint a szerencsétlenséget az okozta, hogy a támasztó vasrudon kívül biztosítéki támaszt nem alkalmaztak a kirakásnál, amely pedig feltétlenül szükséges, hogy az ilyen szerencsétlenségek elkerülhetők legyenek.

Az elhunyt *Szombati* János nemrég még a debreceni rendőrség szolgálatában állott és derék, megbízható embernek ismerték, akit felebbvalói is megbecsültek. A rendőrség a felelősség megállapítása miatt a vizsgálatot folytatja.

Színház és művészet.

A színház műsora:

KEDD: *Cigánybáró*, operett. (C bérlet.)
SZERDA: *Cigányszerelem*, operett. (A bérlet.)
CSÜTÖRTÖK: *A falu rossza*, népsznmű. (B bérlet.)
PÉNTEK: *Az ember tragédiája*, színmű. *Fabinyi* Lili felléptével. (C bérlet.)
SZOMBAT: *Az ember tragédiája*, színmű. *Fabinyi* Lili felléptével. (A bérlet.)
VASÁRNAP: Délután *János vitéz és Kukac* *Matyi kalandjai*, mesejáték. Gyermekek előadás, mérsékelt helyvárakkal. Este nincs előadás.
HÉTFŐ: Délután *Ártatlan Zsuzsi*, operett. Este *Kis gróf*, operett. (Bérletszünet.)
KEDD: Délután *Bőregér*, operett. Este *Buska*, operett. (Bérletszünet.)

Liszt-ünnepély.

A Debreceni Zenede és Zenekedvelők Köre együttes hangversenve.

Most, a mikor Liszt Ferenc születésének századik évfordulóját nemcsak Magyarországon, hanem az egész művelt világon nagyszabású zenei ünnepélyekkel teszik emlékeztetéssé, Debrecen sem maradhatott el az ünnepelők sorából. S ez az ünnep valóban emlékeztetés marad; méltó Liszt emlékéhez és városunk zenekulturájának történetében talán egy új fejezetet jelöl meg. Hogy a Simonffy Emil vezetése alatt működő Zenede és Zenekedvelők Köre, ez a két komoly és egymással oly szép harmonikus együttműködést kifejtő kultúregyesület vette kezébe a rendezés munkáját, az már előre is biztosította azt, hogy jelentős művészi esemény készül. De a mit tegnap a városi színházban láttunk és hallottunk, az minden várakozást felülmúlt. De beszéljenek a tények. Liszt Ferenc „Szent Erzsébet legendája” című oratoriumát adták elő, azt, a mit az október végén lezajlott Liszt ünnepségeken a meghívott külföldi vendégek tiszteletére a budapesti m. kir. operaház adott elő. *Előadták pedig csupa műkedvelőkkel.* A színpadon mintegy 150 szereplő volt, a vegyes férfi és női-énekkar, a hatalmas zenekar tagjai a szólisták egytől-egyetig mind dletánsok voltak. Ez látványnak is lélekemelő volt és gyönyörűen demonstrálta, hogy az erők egyesítésével, okos, céltudatos, kitartó munkával mily szép eredményt lehet elérni. Önkéntelenül is felmerül a gondolat, hogy itt Debrecenben, a hol annyi öserő szunyad, ahol annyi az igazán kiváló tehetség, miért nem lehetett eddig a tegnapihoz hasonló nagyszabású zenei ünnepélyt rendezni. Talán a tulságos kényelemszeretet, mondjuk ki, a lustaság, az indolentia, meg az ősi turáni átok, a széthuzás, a visszavonás okozta mindezt, míg végre jött egy férfi, a ki egyéniségének szuggesztív erejével mindent áthidal és Debrecen társadalmának szanaszétheverő szunyadvóerőit egy közös munkára fellelkösítette. *Hammerstedt* János, a Debrecen iZenede kiváló művésztanára ez a férfi, akinek csodálatos, fáradhatatlan tevékenysége és nagy szaktudása a legnagyobb elismerésre méltó. Az, hogy ő a legkülönbözőbb elemeket közös munkára inspirálta, már maga is számottevő eredmény ebben a partikuláris törekvésektől átított Debrecenben. A feladat szép volt, de sok nehézséget rejtett magában. Liszt hatalmas 4 és 6 szólamu korusai, az ezerféle szín kifejezésére berendezett modern zenekar a legnagyobb próbára teszik a közreműködőket és karnagyot egyaránt, a szolo szerepek nehézsége pedig a Lchengrin és Tannhäuser szerepeivel vetekszik. Tény, hogy ezt a művelt diletánsokat még elő nem adták, csak egyszer. — akkor is *Hammerstedt* János tanította be.

Lisztnek ezen műve teljesen eltér az addig szokásos oratoriumoktól. A liturgiai, egy-

házi elemet bőven saturálja világi elemmel, a zenekar egyhangúságába pedig ezer szint és csillogást visz be. Saját invenciójának bőséges forrásán kívül az egyházi énekekből és a magyar népdalköltészetből is merít motívumokat, melyek nála is, miként Wágnernél, vissza-visszatérnek s a cselekmény jellemzéséül szolgálnak. Az oratorium a Liszt által reformált formájában lett fejlődésképes az újabb oratoriumok mind e csapáson haladnak s e téren különösen áll az, a mit Wittgenstein hercegnő mondott Lisztről, hogy „lándzsáját mélyen behajajította a távol jövő kódébe.”

Az ének és zenekar bámulatos precizitással adta elő a nehéz művet. A hanganyag meglepően szép volt, az árnyalás, tagolás jól átgondolt, izlések, a dinamikai és ritmika kidolgozás kifogástalan.

A zenekar gyönyörűen festette meg a hátteret, mely Makart sokféle színében pompázott; összjátéka szépen olvadt össze a korusal egységes hatással.

De nem kevésbé szép sikert arattak a szólisták is. *Szönyey* Ilona urnő, a Zenede kiváló tanárnője, az örgrófné nehéz szerepében már sokszor méltányos tehetsége legjavát nyújtotta míg partnere, az örgróf szerepében *Láng* Sándor dr. tett tanubizonyosságot nem mindennapi muzsikalitásáról és szépen csengő, kifejező hanganyagáról. Sok bensőséggel énekelte a hajadon Erzsébet szerepét *Havas* Gáborné urnő, a kinek nagy művészete nem egyszer szerzett már gyönyörűséget közönségünknek. *Csiba* Mici urhölgy az ifjú Lajos szerepében aratott szép sikert. Nagy figyelmet keltett nem közönséges hangzával és nemes előadásával *Juhász* János ur *Hermann*, thüringi örgróf szerepében. Ő róla — azt hiszem — még fogunk hallani. *Hajnal* Arthur ur a magyar főurat adta sok magyaros lendülettel és biztonsággal. Harmoniumon *Pirbauer* Ferenc ur játékát élveztik, míg a hárfa szerepét *Fábr* Irma urhölgy a zenede ieles tanárnője látta el nagy művészettel.

Hammerstedt János az est folyamán kiváló karnagynak bizonyult. A 150 főnyi közreműködő csapatot bámulatos fegyelmezettséggel tartotta össze. A siker oroszlánrésze az ő nevéhez fűződik, de a legteljesebb elismerés illeti meg az összes közreműködőket egytől-egyetig, akik *Hammerstedt* Jánost díszes babérkoszorúval és ezüst karnagyi pálcával lepték meg.

Az oratorium előadása előtt Vass Jolán urhölgy, a Zenede szép tehetségű növendéke szavaltta el nagy hatás mellett Vörösmarty-nak Liszt Ferenchez írott ódáját.

A közönség a színházat zsufolásig megtöltötte.

BRUTUS.

Cigánybáró. Holnap, kedden este a Cigánybáró kerül színre. Strausz örökbecstű szép operettjét hosszas pihentetés után első-rangú szereposztással eleveníti fel a társulat. Zilahyné S. Vilma, Belezna Margit, Falussi, Solti, Kassai és Székely játszik a vezető szerepeket. A kiváló operettre nagy ambícióval készül az énekes-személyzet Kassai Károly rendezése mellett.

Az ember tragédiája. Két évi pihentetés után Zilahy pénteken és szombaton az *Ember tragédiáját* tűzte műsorára. Madáchnak e hatalmas és kiváló műve nagyméretű diszleiteivel általános érdeklődést biztosít. Éva szerepében ez alkalommal lép fel először a debreceni színpadon *Fabinyi* Lili, az ujonnan szerződött drámai hősnő.

Képsorsolás a téli kiállításon. A Műpartoló Egyesület téli tárlatával kapcsolatosan holnap, kedden délután 6 órakor közjegyző jelenlétében fogja a képsorsolást megejteni a kiállítás helyiségében. Erre való tekintetből az elnökség fölhívja az egyesület azon tagjait, akik a folyó évre szóló tagsági jegyüket még nem váltották ki, hogy ezt a kiállítás pénztáránál még a mai napon hat óra előtt eszközöljék, hogy a sorsolásból ki ne

Tisztelettel

Papp József
 czipész, Dégenfeld-tér 3. sz.

Papp József czipész.

A Csapó-utca 22. szám alatti, huzamosabb idő óta főnnálló czipész üzletemet Dégenfeld-tér 3. szám alá helyeztem át. —

maradjanak. — Az egyesület tagjai között nyolc képet és 700 korona nyereségértéket sorsol ki. A nyereségértékek közül 1 darab 300 koronás, 1 darab 200 koronás és 2 darab 100 koronás lesz, amely értékek összegéig a nyerő a kiállított képek közül tetszés szerint választhat.

Cigányszerelem. Szerdán Lehárnak kiváló és népszerű operettje, a Cigányszerelem került a műsorra. A kiváló operettben Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, Falussi, Kassai, Solti játszanak elsőrangú szerepeket. Érdekessége lesz ez előadásnak, hogy szerződési célból Lévai Arnold fog fellépni a korcsmáros szerepében.

A Bonbonniere decemberi műsora fényesen bevált. A közönséget bámulatba ejti a három Alex légtornászok mutatványai, úgy, hogy a közönség lélegzet visszafojtva lesi az izgatóbbnál izgatóbb mutatványokat. Ezen világrakció mindenütt feltűnést keltett. Az 5 Zelinesku román ének és táncsoport, a két Horkins lány akrobata táncosnők, La bella Szolitta zene jelenete, Radó Sándor tánckomikus, a budapesti „Trokadero” tagja, Árvay Rudi, Harkányi Mancsi, Kálai, Lévai Palika, Ihász és egy nagyszerű bohózat egészíti ki a fényes műsort, mely után a Bal Tabarin előadása nyújt új élvezetet a szórakozni vágyóknak. Helyárak 4, 3 és 1 korona. Jegyek Antalfinál előre válthatók.

HIREK.

— **Egy havi indennitás.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A pénzügyi bizottság ma tartotta meg ülését, amelyen Hegedüs Loránt dr. ismertette az egy hónapra terjedő indennitási javaslatot. A bizottság Apponyi Albert gróf, Bakonyi Samu, Holló Lajos, Nagy Ferenc felszólalása után elfogadta a javaslatot s megbizta az előadót, hogy kérje a javaslat sürgős tárgyalását.

— **Az utolsó millió.** Megemlékeztünk arról, hogy a tanács elhatározta a tizenhétmillió nagykölcsonból az Osztrák-Magyar Banknál még fennálló egy millió koronát felveszi. Föl is terjesztették a határozatot a belügyminiszterhez jóváhagyás végett, ahonnan azonban azzal a kérdéssel jött vissza a felterjesztés, hogy miért veszi fel a város a pénzt, amikor már egyszer kimondta, hogy nem veszi fel. A tanács ma kimondta, hogy fölvilágosító jelentést tesz, amelyben elmondja, hogy előzően azért nem akarta fölvenni az egymilliót, mert akkor a kurzus igen rosszul állott és mert akkor más részről jobb és olcsóbb hitel állott rendelkezésére a városnak, míg most az egymillióra okvetlen szüksége van.

— **Közgyűlés előtt.** A december 28-iki közgyűlés ügyeinek előkészítésére most hívták össze a jog- és pénzügyi bizottságot, a melynek tárgysorozatán több fontos ügy van. Tanács előterjesztése a nagyverdei csatornázásra vonatkozóan, a világítási vállalat telepén a negyedik villamos gép egység létesítése tárgyában. A zenede városi kezelésbe vételének ügye. A városi zenekar felállítás. A létesítendő tüdőbeteg szanatórium elhelyezésére és építésére vonatkozó megállapodások tárgyában tartott értekezlet jegyzőkönyvének bemutatása. A Piac-utca 83.—85. sz. telkek között lévő Zsák-utcának a Vörösmarthy-utcaig meghosszabbításának ügye. A Bihari h. é. vasutak r.-t. kérelme a Székelyhid—nagylévai vonal építési költségeihez törzsrésztvények ellenében hozzájárulás megszavazása tárgyában. A Debrecen—nagyvárad h. é. vasut r.-t. kérelme ugyanezen ügyben. E két utóbbi ügy megdegyike a székelyvidi vasut ügyére vonatkozik. A hozzájárulásra vonatkozóan, amelynek megadását kéri az az álláspont, hogy azt a most megnyert koncesszió alapján a debrecen—nagyvárad vasut kapja meg, miután a Bihari vasutnak birtokában a koncesszió tiz

évg volt már, de azt nem használta ki, mert a tervezett új vasut az ő vonalaik forgalmára káros volna. A Debrecen—nagyvárad vasut részvénytársaság pedig a nyert előmunkálati engedély alapján a munkálatokat már meg is kezdte. Ez ügyeken kívül több telekajánlati ügy is van a tárgysorozaton.

— **Halálozás.** Hajduszoboszlóról jelentik, hogy a város népszerű és közkedvelt tisztiorvosa, Kiss Sándor dr. e hó 14-én meghalt. Temetése vasárnap délután két órakor volt nagy részvét mellett.

— **A Szikszay-ház bérletei.** Megemlékeztünk arról, hogy a Szikszay-háznak helyiségeire, bár az építkezési munkákat csak a napokban kezdték meg, máris igen sokan jelentkeztek előre. Különösen a régi bérlők, akikkel szemben a tanács méltányosságot is kíván gyakorolni. Így a többek közt a Szentkirályi és Nagy-féle dohány nagy tőzsde is, amely azonban olyan alacsony ajánlatot tett, hogy azt a tanács el nem fogadhatta annál kevésbé, mert nál sokkal nagyobb béreket is kínáltak már is egyes boltokért. Így szerepelnek 15-20 ezer koronás ajánlatok is. A tanács ma hossza san foglalkozott ezzel a bérleti kérdéssel. Három felfogás volt, egyik szerint egy az ajánlatoknál nagyobb fix összeg mellett a közgyűlés jóváhagyásától feltételezetten állapotodnának meg a régi bérlőkkel. A másik felfogás szerint, miután a törvény világosan az árverés megtartását rendeli el és miután itt nem bérletmeghosszabbításról, hanem egy új objektum bérbeadásáról van szó, a tanács nem tehet kivételt a törvény rendelkezése ellenére, ezért az ügyet a jog- és pénzügyi bizottság, majd a közgyűlés elé kell terjeszteni. A harmadik felfogás, amelyet a tanács határozattá is emelt, az volt, tartásuk meg a zárt ajánlati versenytárgyalást s annak eredményéhez képest a közgyűlés még mindig gyakorolhatja a régi bérlőkkel szemben a méltányosságot. Ugyancsak a mai ülésen döntött a tanács a még vállalatba nem adott munkák kiadása tárgyában. Így a vasbeton munkát Takács és Darvas cég 146380 koronáért, a vasportalék készítésének munkáit 215444 koronáért Sollux és Fehér Lajos, a felvonók készítését Wertheim T. és társa cég 48700 koronáért.

— **Vámospércs község új előjárósága.** Vámospércs községben ma választották meg az új előjáróságot. A választás, amelyet Orosz István főljelölő vezettetett, reggel nyolc órától fél egyig tartott s eredménye a következő: Főljelölt lett Török Sándor, törvénybíró Tömör Gábor, község Cs. Ferke József, adószedő Hunyadi Lajos, pénztárnok Nagy István. Esküdtek lettek: Fagyal Lajos, Percze Imre, Menyhárt Lajos, Illés József.

— **Debrecen város Bánffy Dezső szobrára.** Debrecen város tanácsa ma Bánffy Dezső báró szobrára 100 koronát szavazott meg.

— **Eljegyzés.** Hollaender Erzsikét, özv. Hollaender Józsefné uró leányát Debrecenből eljegyezte dr. Rosenfeld József ügyvéd Szatmárról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A város telekvásárlásai.** A belügyminiszter a napokban értesítette Debrecen városát, hogy több telek megszerzését jóváhagyta. Ezek között olyanok is vannak, amelyeket kisajátítás útján kell megszerezni. A tanács már el is rendelte a szükséges előintézkedések megtételét s utasította a mérnöki hivatalt, hogy a szükséges vázlatrajzokat készítse el.

— **A katonai barakok.** A katonai parancsnokság értesítette ma a tanácsot, hogy a lovassági barakot csak a jövő évben veszi át, mert az az idén még nedves és alkalmatlan arra, hogy beköltözzenek.

— **Szabad Iskola.** Ma Rajcsy Rezső dr. tartott előadást szép számu érdeklődő közönség előtt a nemzetköziségről és az eszperantó-mozgalomról. Az előadó — ismert esperantista — a nemzetközi érintkezések fej-

lődéséről, a nemzetközi vonatkozások sürísődéséről szólott először s így állította be azt a mozgalmat is, amely az internacionális segédnyelv keletkezésére vezetett. Majd változta e nyelv jelentőségét, ismertette eredményeit s megrajzolta az ennek hatására várható jövőt. Az ügy fontossága tudatától áthatott közvetlen előadás nagy hatást tett a hallgatóságra, amelyet az előadó tájékoztatott a Szabad Iskola keretében a helyi esperantista-fiók által a jövő félévben rendezendő esperantó-tanfolyam felől is. E tanfolyamra Kovács Gábor dr. jogtanárnál, a Szabad Iskola titkárnál lehet jelentkezni. A tanfolyam idejét később állapítják meg.

Holnap, 19-én kedden László Béla, felsőkereskedelmi iskolai tanár tart előadást: A reklám szerepe és jelentősége címen. Az érdekes előadás vázlatát itt adjuk: A kereskedelmi propaganda célja és jelentősége. A kereskedelmi verseny. Az ajánlközös némei. A hirdetés különböző módjai. A modern reklám. A hirdetőirodalom és a reklám egymásra gyakorolt kölcsönös hatása. Nagy kereskedők és hirdetések. Különböző államok reklámiainak ismertetése. Az újságokban levő hirdetések. A modern reklám kellekei. — Fali hirdetések. Világító effektusok segítségével eszközölt hirdetések. Kirakatok rendezése. Mozdó reklámok. A reklámok káros kinnövései. — Ezt az előadást a második félévben egy másik foja követni, amelyen a különböző reklámokat vetített képekkel mutatjuk be. Az ingyenes előadás este 6 órakor az ipartestület dísztermében (Simonffy-utca 1c. szám II. emelet) kezdődik. Kívánatos, hogy az érdekesítő előadáson minél számosabban jelenjenek meg.

— **Karácsonyi ajándék.** Dr. Csikos Sándor főorvos 50 koronát, Szilágyi Hermin uró pedig 10 koronát adományozott a kórház szegény betegeinek állítandó karácsonyfájára, melyekért az igazgatóság ez uton is köszönetet mond.

— **Előadás a nöbetegségekről.** A szociáldemokrata párt Munkás-Otthonában (Margit-fürdő Czakó Zsigmond dr. orvos ma este 8 órakor kezdi meg a nöbetegségekről szóló előadásorozatát.

— **Rálöttek a tisztekre.** A helybeli cs. és kir. 3. gyalogezred négy tagja Keil Elemér őrnagy, Farkas Béla százados, Budai Elemér főhadnagy és Mező Béla hadnagy sétalovaglásra tettek e hó 12-én a hajduhadházi uton. Szembetalálkoztak egy automobilal, majd egy felborult parasztszekeret is találtak. A tiszték azt hívták, hogy a lovak az automobilból bokrosodtak meg és döntötték fel a szekeret, segítségére siettek a szekérhez tartozóknak, annál is inkább, mert az alatt két asszony is nyöszörgött. Odalovagoltak tehát a szekér mellé, ahol három férfi is volt. Ezek azonban oly durván viselkedtek, hogy a tiszték magukra hagyták őket a hajjukkal. Alig mentek azonban néhány lépést, több lövés dördült el hátuk megett s a golyók feiük felett sivitottak el. Jelentést tettek azonnal a csendőrségnek, honnan a járőrök kimentek a helyszínére, ahol még ott volt a kocsi, melyen Dorát Rákhel, Kiss Elekné, Zsiros Bálint, Osvát András és Kiss Miklós ültek. A díszes társaság, melynek tagjai egytől-egyig rovott multuak, alaposan be volt rugva s veszekedés közben a férfiak a szekeret ráborították az asszonvokra. Az eljárás megindult ellenük.

— **Lopás a kórházban.** A közkórház igazgatósága feljelentést tett a debreceni rendőrségen, hogy ismeretlen tettes az elmúlt éjjel feltörte a bujakórosok férfiosztályának pincéjét, ahonnan mintegy 188 korona értékű ruhát ellopott. A rendőrség szorgosan kutatja a betörés tettesét.

— **Az árvák karácsonya.** A Jótékony Nőegylet Árvaházában ez idén is megünnepelik a karácsony estjét. A Jótékony Nőegylet elnöksége gondoskodott arról, hogy ez al-

Csak a
minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
Palma kaucsuk
:: ágybetét ::
elsőrangú.

kalommal diszes karácsonyfát állítsanak föl s kiösszák a kis árva lánykák között azokat az adományokat és ajándékokat, melyeket a nőegylet tagjai s városunk más nemeskeblű emberbarátai e célra felajánlani kegyesek voltak. Az ünnepély rendezésének sikere érdekében az elnökség ezen az uton kéri mindazokat, akik még bármilyen adományaikkal az árvák karácsonyfájának díszítéséhez és ünnepük örömeinek fokozásához hozzájárulni óhajtanak, hogy adományaikat legkésőbb e hó 23-án estig az árvaházba küldeni sziveskedjenek.

Csizmadiák mulatsága. A debreceni csizmadia áruccsarnok szövetkezet 1912. évi január 17-én, szerdán zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este 7 órakor. Belépti díj tetszés szerint.

Meghalt egy lórugas következtében. Varga Gábor debreceni 45 éves kocsiistát a múlt hét keddjén fejberugta a gondozására bízott egyik ló. Nem sokat törődött sebével, amely fertőzést kapott, úgy, hogy be kellett szállítani a kórházba, ahol ma meghalt.

A pikáns vezércikk. Különös dolog történt a Szentesen megjelenő „Alföldi Ellen-zék” című napilappal. Nagy Sándor dr. Csongrádvármegye alispánja megvonta tőle az utcai árusítás engedélyét egy — vezércikk miatt. A dolog története a következő:

Két szentesi asszony összeveszett. Ez nem tartozik a nyilvánosságra s az Alföldi Ellen-zék nem is közölte. Elmondták egymást az asszonyok mindennek, ami nem jó. Ez sem tartozik a nyilvánosságra s az Alföldi Ellen-zék ezt sem közölte. De aztán a bíró elé vitték a magánügyüket a menyecskék. A bíró pedig az egyiket elítélte s arra kötelezte, hogy az ítéletet indokolásával együtt tegye közzé az Alföldi Ellen-zékben. Ez tehát már a nyilvánosságra tartozik s az Alföldi Ellen-zék most már ugyszólván kötelességből bocsátotta rendelkezésre a nyilvánosságát a panaszos asszonynak. Rendelkezése bocsátotta szives készséggel, mert ezért illő fizetség jár, de meg azért is, mert az ítélet és indokolás volt az aznap kimerítő vezércikk. Öreg szentesiek, akik a járásbírói ítéletet aznap a lapban vezércikk gyanánt olvasták, esküvel erősítik, hogy soha még az Alföldi Ellen-zékben olyan eredeti cikket nem olvastak. Az indokolás szövege szerint idézte ugyanis mindazokat a furfangos és elmeszalonialanságokat, amiket egy dühös, nyelv-szentesi asszony a másikkal elmondhat, sőt elmondott. Az Alföldi Ellen-zék vezércikke pikáns volt. Több mint pikáns. Amikor a megyei alispán elolvasta, kiesett a pipa a szájából. Előbb nevetett, de aztán hivataltól fakadt s a jöerkölcs nevében menten kiadta a rendeletét, melyben a lap utcai árusítását betiltotta. Az Alföldi Ellen-zék megfélemberte az alispán rendeletét s most a megyei köz-igazgatási bizottság fölír a hormányhoz, intézkedést kérvén az ellen, hogy a bíróságok pikáns ítéletek hírlapi közlését kötelezővé tethessék.

Javítások a színháznál. A legutóbb tartott színházi bizottsági ülésen a titkár és a színházfelügyelő is bejelentették, hogy a színház süllyesztői rosszak. Pedig e hó 22-én Fabiny Lilli bemutatkozása alkalmával két estén át az Ember tragédiája került színre s itt a süllyesztőnek nagy szerepe van. A tanács tehát elrendelte azok sürgős kijavítását.

Uj katonai lőszerraktár. A hadtestparancsnokság új katonai lőszerraktárakat akar építtetni Debrecenben. Ez ügyben már tárgyalások is folytak a tanácsossal, amelyhez ma érkeztek be a mérnöki hivataltól a tervek.

Chanuka-ünnepély. Szépen sikerült felolvasást rendezett az Elettörzés egyet vasárnap. Nagy közönség élvezte Bernfeld elnök szép megnyitóját, Fischer főkéntor gyönyörködtető énekét, az Izr. Ifjak Dalköré-

nek Gottlieb karmester művészi vezetésével előadott dalait, Grünhut Henrik hittanárnak az ünnepély fénypontját képező, tartalmas és előadás tekintetében egyaránt kiváló ünnepi beszédét és Krausz József drnak „Vizontlátás” című elbeszélését, melyet a szerző olvasott fel a tőle már megszokott közvetlenséggel és lebilincselő módon. A szép ünnepélyt Bernfeld Sámuel elnök azzal az ígérettel zárta be, hogy a tél folyamán minden hónapban fog az egylet ilyen vallásos és kulturális célokat szolgáló felolvasásokat rendezni.

A siketnémák karácsonyfájára eddig a következő adományok érkeztek: Özv. Mayer Emilné 5 koronát, özv. Vargháné Dalmy Teréz 10 koronát, özv. Stiber Jánosné Sváb Mária 10 koronát, Vargha Károlyné 6 koronát, Aranyi Árpád gyógyszerész 2 koronát, Kövendy Dénes 2 koronát, Pósalaky István timár 20 koronát, Roncsik Lajos árvaszéki elnök 5 koronát. Természetbeli adományokat küldtek: özv. Rimanóczy Ferencné 1 kosár alma, 10 füzer füge, Schvarcz M. L. cég 4 baba, Donogán és Somossy ruhára való, Kontsek Kornél 20 pár harisnya, 4 darab sapka, Reiner Mór 12 darab nyakkendő. A küldött adományokért a siketnémák intézetének igazgatója hálás köszönetet mond s már ez alkalommal is jelenti, hogy a siketnémák karácsonyfa-ünnepélyét 22-én, pénteken délután tartják meg.

Magyar győzelem Németországban. — Münchenből táviratozzák: A válogatott magyar csapat ma fényes győzelmet aratott a német csapat felett a nagy közönség jelenlétében megtartott football versenyen.

Mese a rablótámadásról. Glericzky József pályőr vallomása után, akít a debreceni—nyíregyházi vonal mentén verben találtak, mi is megirtuk, hogy két ember megtámadta és véresre verte. A rendőrség meg is indította a nyomozást, mely nem várt fordulattal végződött. Kiderült ugyanis, hogy rablótámadásról szó sincs. Ellenben a pályőr elaludt, nem hallotta a jelzést s mikor a vonat már a pályán előre rohant, mert álmos fejjel fogadni s mikor a sinek mellett lómpályát és zászlóját kereste, az éppen akkor robogó vonat elütötte. A mesét csak azért találta ki, mert félt a fegyelmi büntetéstől.

A „Bikur-Chólim” egylet pénztára javára f. hó 10-én rendezett jótékonycélú hal-estély fényes eredménnyel járt. Az elnök megnyitója után Blas Ede ünnepi szónok megható szavakkal ecsetelte az egylet magasztos jótékonyságát és lebilincselő szép szónoklata végén annak támogatását kérte. Feszültek még többek között dr. Lengyel Zoltán, ifj. Schwarcz Vilmos, Burger D. József, dr. Josa Ödön, Hoffmann Sándor stb., mind a jótékonyságra buzdítóan. A pénztár részére befolyt **felülírtések:** Emerich Arnold, Grosz Nagy Ferenc, ifj. Widder Sámuel, Emerich Zsigmond, Fisch Lajos, Ungar Jenő, ifj. Schwarcz Vilmos, Rosinger Lajos, Rosenfeld Salamon, Sággy Ferenc, Weinstein Jakab, Kandel Ferenc, Molnár József, Muraközy László, Mandel Lipót 10—10, Burger D. József 8, Groszmann és Mandel, Mihalovits Jenő, Áron Miksa és Fürst Ödön, 6—6, Rosenberg Simon, Schwartz Fülöp, Weisz Gyula, Hoffmann Sándor, dr. Fejér Ferenc, Hochfelder Jakab, Kohn Lipót, Keiner Adolf, Kenyeres Károly, Debreceni Jenő, Hartstein Péter, dr. Balkányi Miklós, dr. Gutfreund Sámuel, dr. Freund Jenő, Aufricht Vilmos, Szántó Győző, L. Kovács Nándor, ifj. Herskovits Sámuel, Harsányi Lajos, Kubek Sándor, Stern József, Berger Mór, Erős Jakab, Fischer, dr. Josa Ödön, Hajnal Sámuel, Turai Farkas 5—5, ifj. Fülöp Ignác, Nagy Illés, Klein Ignác, Ormódy Lajos, Nussbaum Mayer, Hartstein József, Radákovich Géza, dr. Popper Mór 4—4, Bernfeld Sámuel, Winkler Márton, Moskovits Adolf, Hirschfeld Ármín, Nagy Jakab, Darvas Izdor, Aranyi Árpád, Weszetzky Zsigmond, Frank Rezső, Herceg

Henrik, Knöpfler Izidor és Henrik, Glück Herman faker., Havas Dávid, Rosenberg Adolf és fia, Radó Sámuel, Kaufmann Márkus, Herskovits Adolf, Schneider Lipót, Blas Ede, Frenkel Jenő, Klein Kálmán 3—3, Gyémánt Salamon, Roth Antal, Steiner Manó, Batáry Imre, Fischer Adolf, dr. Leitner Adolf, Holländer Adolf, Tafler Ignác, Lusztig Károly, Révész Zsigmond, Krémer Jakab, Weisz Adolf, Schwartz Ármín, Wiener Adolf, Kurz Dávid, Venyige Ferenc, Rosenberg Dávid, id. Widder Sámuel, Steinberger Salamon, Fried Bernát, Knöpfler Frigyes, S. A. Menyus, Weisz Márkus, Halmágyi József, Spitzer Emánuel, Falk Lajos, Klein Ferenc, dr. Balázs Bertalan, Grünfeld Ferenc, Doman Miksa Kovács László, Török Sámuel, Szép József, Müller Adolf, Tóth Béla, dr. Lengyel Zoltán, Steiner Mihály, Rothmann Dávid, Feldmann Dániel, Geiger József, Lindenfeld József, Emerch Samu, Schiffmann Salamon, Nemes Izsó, Kertész Miklós, Goldstein Adolf, Schwartz Lipót 2—2, Kupfer József, Rosenfeld Mór, Kohn Márton, Boros Izidor, Lefkovits Jakab, Glück Adolf, N. N., Fettmann Sándor, Fischer Ferenc, Emerich Vilmos, Gömöri Lipót, Blas Sámuel, Wurmbrandt Mihály, Weisz Jakab, Weizsmann Jakab, Berger L. Lajos, Darvas Ede, Schwartz Lajos, Weizshaus Sámuel, Schön Simon, Krausz Adolf 1—1 kor.

Üzletáthelyezés! Szives tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy Piac-u. 44. (Ujjalasy) házban 5-ik éve fennálló könyv-és papirkereskedésemet **100 százalékos boltbéremelés miatt** 1912. január 15-én Szent Anna-utca 13., az Ipar és Kereskedelmi Bank új épületébe helyezem át. Tisztelettel Antalffy József.

Karácsonyi ajándékoknak alkalmas ujdonságok a legméltányosabb árban **Frank Testvérek**nél.

Harisnyák, keztük legdivatosabbak Szabó Lajos fia cégénél.

Sárcipöket a rossz idő beálltával legolcsóbban beszerezhet a **Linoleum áruházban** Piac-u. 49. Telefon 644. Ugyanitt van az „Usona” világhírű gummi-sarok egyedüli lerakata.

A Nemzeti Kávéházban ma és minden este, valamint vasárnap délután 3-tól 7-ig elsörendű 10 tagból álló női és férfi tambura, zene és daltársulat hangversenyez. A közkedvelt Kovács Henrik jambo népdal énekes, valamint Lantos Gyula ének és tánc-humorista közreműködése mellett. Kezdeté este 8 órakor. Szabad bemenetű Kitiűnó ita-lokról és pontos kiszolgálásról gondoskodik Rosner A.

Plusch, bársony, felöltők elegans divatos bársony costumök dus választékban megérkeztek. Halmágyi divatházában.

Minden anya tudja

A Scott-féle eljárás védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

hogy mily nagy mértékben mozdítja elő a szoptatás gyermekének fejlődését. A kimerültség érzete, mely ez időben gyakran beáll, a Scott-féle Emulsió használata által könnyen leküzdhető. A Scott-féle Emulsió sok oly vér- és erőképző alkatrészt tartalmaz, mely az anyatej jóságára befolyással bír, s életben és üdítően hat. A Scott-féle Emulsió nagyon könnyen emészthető, jóízű, szedése tehát nehézségeket nem okoz. Bevásárlásnál kifejezetten

SCOTT-féle Emulsió-t

kérjük. A Scott-féle eljárás már 35 éves és garancia ugy a jóság, mint hatás tekintetében. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Minden gyógytárban kapható.

A báli idényre

legelegánsabb szalon, smoking és frack öltönyök készülnek ::

Prelovsky Andrásnál
Debrecen, Kossuth-utoza 4. sz.

— Karácsonyi és ujévi képeslapok legolcsóbban és legnagyobb választékban kaphatók Aczél antiarriumában. Viszontelárusítóknak nagy árkedvezmény. Ifjúsági iratok, fénykép és képeslapalbumok stb. rendkívül olcsón szerezhetők be.

— Magyar Király kávéházban minden este a hírneves Tambura Paganini dal- és zenecsoport Matyók Péter vezetése mellett hangversenyt tart. Belépti díj nincs. B. pártfogást kér tisztelettel Erős Jakab kávé.

— Kugler cukorkák eredeti csomagolásban kaphatók Hegedűs és Sándornál, Kosuth-u. 11.

— Női kész fehérművek kaphatók Szabó Lajos fiai vászonüzletében.

— Modern faliképekben állandó újdonságok Thaisz Arthur papíráruházában.

Ékszer vásár!

Meglepő szép újdonságok feltűnő olcsó árakon

Sándor Arminnál

Debreczen, Piacz 41.

Pénzt takarít meg!

ha férfi-, nő- és gyermekruha szükségletét

Szabó Miklós

üzletnél Piacz-u. 61. sz. a Szent Anna-templommal szemben szervei be. ahol téli kabátok és öltönyök már 20 koronától kezdve kaphatók. Nagy raktár :: mindennemű férfi-, nő- és gyermek ruházati cikkekben. :: Külön mérték osztály. Külön gyermekruha osztály.

Csodaszép ékszerkiállítás

látható a

Löfkovits Arthur és Társa

czég

kirakataiban

a legtöbb örömet szerző

karácsonyi

ajándék tárgyakkól.

A Debreczeni Butorkészítő Asztalosok Árucarnok Szövetkezet

mint az országos központi hírlapszövetkezet tagja Hunyadi-utca 17-19. Demetrovics-palota

Ajánlja dusan felszerelt árucarnokát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig

Háló szobák

Ebédlők

Uri szobák

Szalonok

valamint egyes butordarabok raktáron, avagy adandó terv szerinti előállítását elvállalja.

A megtekintést minden vételkényszer nélkül ajánljuk.

Szigorúan szabott árak!

Butorokért jótállás, kedvező fizetési feltételek.

Hírdetve a Bécsi Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.

Megadástól eredő cseré, :: köszvény- és reuma :: ellen le a jobb házi szer a híres **Király-Balzsam!** Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszünteti. Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet. Egy nagy üveg ára 2 korona teljes használati utasítással. Kapható a feltűnő és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ győgyező. I. r. ábra Kossuth-utca 8. színház mellett.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	848.25
Osztrák hitel	647.00
4 százalékos koronajáradék	907.20
Államvasút	728.00
Jelzálogbank	493.25
Rimamurányi	675.50
Salgótarjáni	673.00
Közuti vasút	815.75

Irányzat: Gyenge.

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 5%, Berlin 5%, London 3.75%

Budapesti gabonátőzsde.

Svarz E. (Strasser és König) dobr. bizományos távirati jelentése

Buza októberre	11.74
áprilisra	—
Rózsa októberre	10.27
áprilisra	—
Zab októberre	9.67
áprilisra	—
Tengeri mélyusra	8.52
Tengeri 1912. év júl	—

Irányzat: Szilárd. Készárú változatlan.

Helyi értékpapírok magán árfolyama.

Névért.	Összetétel	1911. szelvényekkel	Kor.
500	50	Debreczeni Első Tkptár	940
200	18	Alföldi tkptár	875
500	40	Ipar és Keresk. bank	810
200	18	Közgazdasági bank	—
200	17	Takarék és Hitelintézet	350
200	14	Debreczeni Hitelbank	160
400	24	Általános Forgalmi Bank	—
200	10	Bankeyesület	780
200	30	Istvánmalom	—
200	10	Debr. Helyi vasút	—
200	18	Termény és áruktár	—

A debreceni üzletvezetőséget kisebbitik

A nagyváradai üzletvezetőség terve.

Nagyváradról jelentik: Rimler Károly polgármester legközelebb terjeszti föl Beöthy László kereskedelemügyi miniszterhez most kidolgozott memorandumát, melyben Nagyvárad számára üzletvezetőség felállítását kéri. A memorandum a nagyváradai üzletvezetőséget az aradi, kolozsvári és kiskispezi debreceni üzletvezetőségek vonalából akként tervezi, hogy az üzletvezetőségi székhely ezen vonalaknak lehetőleg forgalmi és adminisztratív központjába essék, különös figyelemmel arra a szempontra is, hogy az üzletvezetőség a mellette áttűtő fővonalat lehető messze kiterjedésben igazgassa, hogy ez által az üzletvezetőség a maga forgalmi jellegét is mintegy demonstrálja.

A nagyváradai üzletvezetőség hálózata 1318.548 kilométert tenne ki, amelyhez az aradi üzletvezetőségtől 561.328 kilométer, a kolozsvári üzletvezetőségtől 672.386 kilométer, a debreceni üzletvezetőségtől 84.834 kilométer hosszú vonalat vennének el. A debreceni üzletvezetőségtől csupán a B.-Püspöki-Sáránd vonal 52.060 kilométer és a Debreczen kiz. —Sáránd—N.-Léta—Vértes vonal 32.774 kilométer kerülne át a nagyváradai üzletvezetőséghez, amelynek létesítése esetén az ország keleti felében futó vasutvonalak beosztása a következő volna:

nagyváradai üzletvezetőség 1318.548, ara-

di üzletvezetőség 1488.888. kolozsvári 1318.169, debreceni üzletvezetőség 1833.871 kilométer hosszú vonallal.

Mint a fenti részletezésből megállapítható a debreceni üzletvezetőség csak nagyon csekély mértékben rövidülne meg az új üzletvezetőség létesítése esetén, még pedig csupán két kisebb vicinális vonallal, aminek elvesztését algha fájlalná.

Keresik a Göztéglagyár részvényeket.

Hogy egy iparvállalat részvényének értéke rövid idő alatt mekkora emelkedést érhet el, arra igen érdekes példa a Debreceni Göztéglagyár papírja. Nincs még egy éve sem, hogy a Göztéglagyár részvényeit 205—210 koronájával képezték adás-vétel tárgyát, éppen ezért meglepő, hogy ezt a papírost mostanában 300 koronájával keresik. Értesülésünk szerint a mai napon egy nagyobb tétel 305 koronájával kelt el.

Visszautasított telekajánlat. Debrecen városához egymásután érkeznek be a telekajánlatok, amelyekben sokszor olyan teleket ajánlanak fel a városnak, amelyekre belátható hosszú időn belül a városnak semmiféle szüksége nem lehet. Ilyen nagyobb telekre vonatkozó ajánlatot ma is tárgyalt a tanács. Hódy Béla dr. és Nyiri Ernő dr. megvételre felajánlották a vágóhid közelében fekvő 12800 négyszögöl nagyságu telküket négyszögölenként 22 koronáért azzal a kikötéssel, hogy a város 40 nap alatt nyilatkozzék, vajjon a kérdéses területet megveszi-e. A telektulajdonosok azzal a megokolással tették meg ajánlataikat, hogy a vágóhid közelében erre a telekre a konzum-vásár létesítése érdekében lesz szüksége a városnak. A tanács mai ülésén kimondta, hogy az ajánlat fölött nem tárgyal, mert a kért vételi összeg olyan magas, hogy annak alapján tárgyalni nem is lehet. Különben pedig a városnak ott telekre nincs szüksége, mert a konzumvásárt nem is kéri a miniszter, miután a földművelésügyi miniszternek amaz engedélyével, hogy levágás céljából a debreceni közvágóhidra lezárt területéről is szabad állapotokat behozni, a konzum-vásár szüksége esleett. Az ajánlat elutasításának legfőbb oka azonban az, hogy az árat túlmagasnak találta a tanács. Nemrégiben vette ugyanis meg Debrecen városa a Koncsek-féle kertészeti telep négyszögölet négy koronájával, míg ajánlattevők most ugyancsak e telek közelében négyszögölenként 22 koronát kérnek.

Emelkednek a szénárak. A szénbányák berakodó állomásain egyre érezhetőbb lett a vagonhiány és ennek máris mutatkozik a hatása, mert a szénárak már elértek oda, ahol 1907-ben állottak. A szénkartel szivesen emeli ugyan az árakat, de az ilyen gyors áremelkedésre ők is gondolkozni kezdtek és a szénbányavállalatok külön-külön fölirtak a kereskedelmi miniszterhez a vagonhiány megszüntetése miatt. A szénkartel különben is segíteni akar a szénárak hirtelen emelkedésén egyszerűen azért, mert az árkülönbözetet nagyrészt csak a viszonteladók élvezik és az ilyen áremelésnek a kartel nem hive.

Regény-osarnok

FEHÉR FALAK.

REGÉNY.

Irta: MAX PEMBERTON.

Fordította: Szebenvel József.

— Én nem a magam, hanem a társadalom szempontjából beszélek. Van egy közép-ut is. Vagy becsületes ember, vagy gazember. Egyik vagy a másik és ezen az alapon ítéllek meg. Arra legyen elkészülve, ha a pap beszélt.

— Oh nekem nincs szükségem előkészültre. Én csak az igazat akarom tudni. Jura

Karácsonyra

szép és olcsó karácsonyfa díszek és ujévi ajándékok. Szalon cukorkák, datolya és malaga olcsón kapható

Kohn Henrik

fűszer és esemégy üzletében

Halvan-utca 5. szám.

ismeri a helyzetet és azt hiszem elfogadja a feltételeket. Majd keressünk egy olyan Eldorádót, ahol nem büntetik a fiút az apa bűnéért és nem sütik a gázság bélyegét a becsületes emberek homlokára. Ezt határoztam el és ez a levelem a tanúság rá. Ha ön Bécsben marad, megbízom önt, hogy hozza nyilvánosságra. Alig van más, aki hajlandó volna a nevemet megvédeni. Senki, aki úgy megértene, mint ön. Tehát önre...

Itt hirtelen félbeszakította a szavait, mert lépteket hallott az előszobában.

A gróf kivette a levelet hirtelen a kezéből és megfordulva látta Jurát belépni. Egyszerű estélyi öltözkében, mint maga a lord is, elegánsan bár, de a hatalmas alakján még sem úgy állt a frakk, mint a lordon. Ez nem a bánya Jurája volt. Meghajolt illedelmesen, mert tudta, hogy lord Amblehurst jó barát. A szemei azonban csodálatosan szépek és lebűvölő hatásúak voltak. Valami fenséges volt a magatartásában.

Ulusiához ment, aki egy piros szegfűt tépett az ablakon álló csokorból és átadta neki.

Köznapi dolgokról beszéltek és idegen ember alig hitte volna, hogy itt most az élet-halál órájára várnak. Hogy vagy a dicsőség, vagyon és uralom, vagy a börtön vár itt valakire. A folyosón megszólalt a csengő és Rudolf grófot jelentették be.

Huszár egyenruhában volt, a modora kevésbé volt arrogáns, mint azelőtt és látszott rajta az idegesség. Még mindig nem volt benne biztos, hogy a pap megtartja-e a hozzávaló hűséget, vagy meggondolja magát az utolsó percben. Ulusiát kedveskedve üdvözölte.

— Ez a szoba sohase volt ilyen szép, mondta halkán. Emlékezni fogok rá, hogy e piros szegfű a kedvence.

Azt felelte, hogy minden virág kedves előtte és ezzel már angol lordhoz fordult, mintegy néma tiltakozásképpen.

A lord azonban a bosnyák kérdést vitatta a gróffal, mire Ulusia Jurához ment és igen komolyan beszélt vele. Olvan halk, susogó volt azonban a beszédük, hogy még a Rudolf gróf gyanakvó filei sem hallották, miről van szó.

Öt perc mult el, így, mikor az ajtónál kinyitotta az ajtót és bejelentette a jerreri főnököt és Artur barátot. Ettől a pillanattól kezdve az óra ketyegését is hallani lehetett. (Folyt. köv.)

Legnagyobb választék

harisnyákban

kötött és szövött árukban

Márton Gyula és Fia

ujjonnan berendezett úri és női divat üzletében
Főter- és Simonffy-u. sarok, a városházával szemben. — Fiók üzlet nincsen.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplom-bazár.

Nagy karácsonyi vásár

Elsőrendű jó minőségű áruk kerülnek eladásra

olcsó árak mellett.

Karácsonyi ajándékok

órák, ékszerek nagyválasztékban gyári áron

KURIÁN GYULA

magyarország elsőmért legjobb hírű szak-
órás és ékszer üzletében Debrecen, Plac-u. 42.

Villamos Czőgtábla Vállalat Friedman Sámuel

Hunyadi-utca 11.

Elvállal központi fűtést, szellőztetést, vízvezeték, légszusz vezeték és mindennemű bádigos munkát. — Telefon.

Olcsó karácsonyi vásár!

Mindennemű kézi munkák, női fehérneműk és zsebkendők, kötött téli keztyűk, harisnyák nagy választékban

Füstös Dezső

Plac-utca 12. (Takarék épület.)

Karácsonyi ajándék tárgyak Órák és ékszerneműek

legolcsóbban beszerezhető

Apródy Józsefnél

Egyháztér 5. sz. (Nőipariskola-épület.)

Mégis csak

a Hungaria sóborszesz

a legjobb, kapható mindenütt, megrendelhető

ZSÁTKÓ JENŐ

fűszer kereskedőnél

Batthyány-utca 22. sz. — Telefon 863.

Karácsonyra

ne vásároljunk sehol, míg meg nem nézzük

Schwarz M. L.

megnagyobbított és ujonnan berendezett
gyermekjáték- és bazár-áruházát,
hol a legnagyobb választékban mesés olcsó
árban vásárolhat

Piacz-utca 52. szám.

Miklós-utczával szemben.

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az eddig Piacz-utca 12. szám alatt — a Stenczinger-féle házban — folytatott szeszital üzletemet

Degenfeld-tér 8. szám alá

helyeztem át.

Midőn a nagyérdemű közönséget erről értesitem, megemlitem, hogy raktáron tartok mindenféle szeszitalt, likőröket, rumokat, homoki- és hegyi borokat, valamint naponta frissen lejtett Dreher-féle palackozott és magamat további pártfogásba ajánlva vagyok

tisztelettel

Aron Miksa.

Próbálja meg

és készítesse férfi ruháit a legszolidabb áron kizárólag

Sugár Samu férfi szabónál

Hatvan-utca 18. szám alatt, hol is kitanó izlés szerint megválogatott és állandóan raktáron tartott honi és angol gyártmányu szövetekből lesznek előállítva.

Kohn S. Sándor

Hatvan-utca 41.

szobafestő, mázó és tapétázó.

Elvállal e szakmába vágó minden munkát a legmodernebb kivitelben és legszolidabb áron mellett, Vidékre mintakkal is készséggel szolgálok.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy Hatvan-utca 16. szám (Dr. Hütter-ház) modern igényeknek megfelelő

elsőrendű divattermet nyitottam.

Becses pártfogást kérve

Weisz József

angol női szabó.

Tiszta agyagból készült szép és

cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karácsonon szerezhető be.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szögig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék válaszlevelet csatolni.

Levelezés.

35 éves, csinos, rendszerető özvegy asszony ismeretség hiányában ezuton akar férjhez menni gazdálkodóhoz, aki földbirtokomon gazdálkodna. Irjanak „Jó emberek” jel-igére Hajduböszörménybe, post-restant.

Betöltendő.

Tisztességes jóírású irodaszolga jó fizetéssel felvétetik. Ajánlatokat «Biztos állás» jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Irodista kisasszony jó gépirónő azonnali belépésre kerestetik, gyorsirónő előnyben részesül. Magyar Szabadalmazott Patkógyár R. T. Hatvan-u. 53. sz.

Tisztességes özvegy iparos asszony házzelvezető állást keres idősebb urnál vidéken is. Czim özv. Stankovitsné H.-Dorog.

Üzleti leltározást és évi mérleg készítését elvállalja mérlegképes könyvelő. Czim a kiadóban.

Kocsis 14 évtől 18 évesig azonnal felvétetik Telek-utca 15. sz. alatt.

Ügyes, jó bizonyítvánnyal bíró férfi kulcsári vagy ehhez hasonló állást elfogad helyben vagy vidéken. Cim a kiadóhivatalban. 116. szám alatt.

Házmester felvétetik. Cim a kiadóban.

Gyakorlattal bíró fiatal urileány, ki gépirást is tud, irodai gyakorlattal alkalmazást keres. Cim Hatvan-utca 56. szám.

Jobb megjelenésű nő magános urhoz házzelvezetőnek ajánlkozik. Cime Könyves Tóth Kálmán-utca 18. szám. Varga-kert.

Adás-vétel.

Vaj, dió, tisztított mazsola, szilva, málna és barack lekvár, sajtok, finom felvágottak a leghíresebb tea vajak legjobb és legirisebb minőségben Deutsch Lajos fűszerüzletében Piac-utca 38.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy, tükkör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Kolibri, Délibáb, Progress, Parafás, Arany Club fadobozos stb. s mindenféle cigaretta hüvely különlegességek legelőnyösebben szerezhetők be a Harmathy könyv üzletében Fűvészkert-u. 14.

Butorok és szőnyegek legolcsóbban kaphatók, havi részletfizetésre is Weisz Gyula asztalos és kárpitosnál, Széchenyi-u. 19. Mindenféle kárpitos munkák felvétetnek.

Legjobb és legszebb
Czipők Daniel czipő
árúházában
TELEFON
501
Tolnai Debreczen,
Piac-u. 49. postával ezekben.

A saját készítményű czipő áruházban

férfi amerikai czipők 12 K-ól 23 K-ig kapható a legzebb és legtartósabb kivitelben, ugy-zintén női és gyermek czipőket még nem létező olcsó árakban ehét most beszerezni

FISCHER MENYHÉRT

saját készítményű czipő áruházban Piac-utca 9. szám alatt.

Egy kitünően jövedelmező motorerőre berendezet ablakfagyár eladó, értekezhetni Farkas Mihályal Érmihályfalván.

Gyerünk csak! Tányértalpu, lompos farku Maczkó koma a repülőgépben, az északi sarkon, szárazon és vizen stb. megérkeztek, továbbá mindenféle képes mesekönyvek, ajándék d szművek, zsolttárok imakönyvek gyönyörű kötésben rendkívüli árleszállítással kaphatók: **Harmathy** antipuariumában Fűvészkert-u. 14.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusi Károly** polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Önt is érdekli! Női és férfi téli kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Mintegy 500 négyszögöl területű udvar a Bethlen-utcában raktárhelyiségnek bérbe adó, ugyanott 200 drb akácfa eladó. Értekezhetni dr. Szép Imre ügyvédnél.

Megvételre keresek jókarban levő kézi kocsit készpénzért. Cim a kiadóban adandó le.

Eladó olcsón egy könnyű szürke toltató gyermek kocsit Piac-utca 47. szám alatt.

Egy ebédlő asztal és hat ebédlő szék eladó. Cim a kiadóban.

100 métermázsza szemes tengeri eladó Bűdszentmihályon. Cim Szikszai András.

Alkalmi vétel folytan levélpapír és levélszűrő cségyomással felette olcsó árban beszerezhető Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, Piac-utca 49.

Egy srófos nagy káposztás hordó eladó olcsón Piac-utca 47. alatt.

Eladó három fiatal kövér sertés egyenkint is Csillag-utca 77.

Eladó 2 nyilas szőlő házzal együtt, 10 pernyire a józsa-állomáshoz. Értekezhetni lehet Varga Jánossal Alsó-Józsa Iskola-u.

Lakás.

A Simonffy-u. 13. sz. alatti új bérházban többféle modern lakások, légfűtéssel 1912. május 1-re kiadó, ugyanott több üzlethe-lyiség forgalmas helyen 1912. február 1-re kiadó. Értekezni Egyháztér 11. alatt az emeleten.

A Piac utozán kiadó egy csinosan butorozott utcai külön bejárata szoba. Czim a kiadóban.

Különböleg.

Kalapos műhelyemben elvállalom kemény és puha kalapok és cilinderek tisztítását, vasalását vagy átalakítását. Jutányos ár mellett kellő szakértelemmel teljesítem. Bárki bizalommal keresheti fel műhelyemet. Beliczay Lajos, Piac-utca 38.

Hölgyeim legalkalmasabb karácsonyi és új-évi ajándékokat férfiak részére rendkívül olcsó árban kizárólag a Schwarc féle üzletben a városházával szemben lehet beszerezni.

Kitünő jó kosztot adok két ur részére izr. özvegy asszony, Arany János-utca 16. szám alatt.

Van szerencsém értesíteni hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel Zs're László cipő-felsőrész készítő Csapó-u. 13.

Welsz Ferencz épület és mű-butor asztalos József-kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Elvesztett az izr. nőegylet bálján egy arany himzéses kék sawl. Megtalálóját a kiadóhivatalban illő jutalomban részesítik.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó
Hadházon két ház egy telken!
Most már egy telek!
Két utcára nyulik!
Nagy udvar!
Sarok melletti ház!
Bármilyen üzlethe-lyiségnek kitűnő volna!
4 ezer forintba van feladva!
Redvező fizetési feltételek!

Elköltözés miatt eladó potom áron!

Ezen ház a-Gottlieb Sámuelné Eckstein Róza urnő tulajdona, kinek Hadházon, a főtéren fűszerüzlete van Van pedig ezen ház a főtér közvetlen közelében, Tapaszos Malom-utca 1091. szám alatt. Nagy udvar a következő épületekkel:

Az utcai épületben van egy rendbeli három szobás uri lakás, konyha, spájz, nyitott veranda, nagy kamara és pincze. A másik épületben van egy szoba, konyha.

Külön épületben pálinka főző helyiségek.

Jó vizü kut van az udvarban, továbbá szőlő, gyümölcsös és virágoskert.

Remek szép gyermek ruhák

Kötött kapisonok és Kabátka. — Szép lüster kötények, fehérneműek érkeztek

STARK SÁNDOR

csipke, szalag, fehérnemű üzletébe, Piac-u. 7. Vecsey-házban. Kérem a cégre figyelni.

Nagy karácsonyi vásár!

Ha olcsón és jól óhajt vásárolni, ne mulassa el felkeresni a teljesen új árukkal berendezett

RÓZSA Kistemplombazárt

Debreczenben

hol nem régi, hanem kizárólag legutolsó divat szerinti új árúk lesznek bámulatos olcsó árban árusítva.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék. Külön mérték osztály! Kistemplom-bazár!

1911. december 19.

DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG

11.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK
 UTÓLÉRHETETLEN
 TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Vezérképviselő: Hermann Hirsch, Wien, VII/3.

Ruggyanta bélyegzőt

pecsénnyomót és mindennemű vésést készít

Paulo István

kő- és ércz vésnök
 DEBRECZEN, Batthyányi-utca 22.

Bészletre

és könnyű fizetési feltételek mellett kaphatók képek (szent és tájképek) tükörök.

Arckép utáni festéseket, úgy kréta mint olaj kivitelben, legolcsóbb árak mellett; kis és nagy képkeretezések legjutányosabb áron.

Keller Testvéreknél

Hunyadi-u. 13.

Levelező lap hívásra azonnal jövünk.

Megkezdődött a

karácsonyi vásár

Lám Sándor

(üveg-, porcellán- és diszműáruházában)
 Debreczen, Piac- és Hatvan-u. sarok.

Az emeleti szalonokban szebb-nél-szebb **hasznos dísz tárgyak** állandóan kiállítva.

Fűszer, csemege, déli gyümölcs, tea, rum, cognac, likőr, bor, pezsgő, friss gyümölcs, ozukorka és karácsonyi áruk a legfrissebb minőségben, előnyös árban beszerezhetők

Friss Sándor

fűszer és csemege kereskedésében
 Piac-utca 83. szám alatt.

Telefon 987. Telefon 987.

Tessék a címre ügyelni!

Megérkeztek

a legfinomabb
angol divat szövetek
Moskovits József

uriszabó divattermében, Placz-u. 26.
 Üzletemet a szemben levő barakba helyeztem át.

Szabó Lajos fiai cégnél

a karácsonyi eladás
 tetemesen leszállított árak mellett

folyamatban van:

Női divat **kelmek** csikos és koczkás, angol utánzat **most** 40 és 50 kr.

Sima divat **kelmek** tiszta gyapju **most** 70 kr.

Több ezer méter **schweizi selyem** **most** 75 kr.

Mosó karton, **dolain és velen** **most** 22, 25 és 28 kr.

1503—1911. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 166/7. 1911. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Albert Juliánha és társa részére debreczeni lakostól 84 kor. tőke, ennek 1909. év november hó 27. napjától számitandó 5% kamatai és az eddig összesen 56 kor. 06 fillér perköltség erejéig 1910. évi január hó 20-án bíróság lefoglalt és 1344 koronára becsült tehén, gazdasági felszerelések és butorokból álló ingóságok **1911. évi december hó 28-án délután 2 órakor** kezdetét veendő és Hadházi-ut 7. és Petőfi-tér 6. stb. megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatok részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1911. évi november hó 21.

Oláh Géza, bírói kiküldött.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GÖZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegyí-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

Növény oseppek alkohol nélkül. Egy atom elég.

Nagyszerű növényillat utólrhetetlen természetességben. Turin 1911. nagy díj.
 Az alkoholmentes parfümök eredetije és példányképe. **Georg Dralle, Bodenbach a/E.**

Májusi
 harangvirág
 rózsza, akác,
 heliotrop.
 K 4.—
 ibolya
 K 5.—
 Wistaria
 K 4.50

Telefon 632.

Alapított 1893. évben.

Halmágyi

női és leány fölöltők divatházában, Placz-u. a főpostával szemben.

Megkezdődött a Nagy Karácsonyi Occasio

mely alkalommal **Costümök, Pongyolák, Blousok, Jouponok, Raglanok, Bundák, Szörme, Plüsch és Bársony fölöltők, Karmantyuk és Boák** rendkívüli olcsó árban szerezhetők be.

Szolid kiszolgálás.

Olcsó árak.

A kézi és szénsavas ásványvizek királya.
Kapható: A fűszerkereskedelmi részv. társ.-nál Debreczenben.

**Modern vízvezeték berendezési
:: és csatornázási vállalat ::**

Iroda **Piacz-utca 52.** (a megyeháza mellett.)

Tul. Sztudinka Olivér.

A Debreczeni Háztulajdonosok Egyesületének szerződött vállalkozója.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat legjutányosabb árban. — Költségvetéssel díjtalanul szolgál. — Személyes tárgyalásokra, meghívásra készséggel áll rendelkezésre.

Ezen vállalat össze nem tévesztendő hasonló nevű czéggel.

Amerikai ozipó újdonságok

legnagyobb választékban, legolcsóbb szigorú szabott árakban, kizárólag

GLÜCKEDE

ozipó nagyruházában

:-: **Piacz- és Kossuth-u. sarok.** :-:
Telefon 607.

A karácsonyi vásár

megkezdődött

Grünfeld Adolf és Társa

férfi ruha áruházában.

Kapható rövid kabát szörme gallérral **már 15 K-tól.**

Fekete hosszú kabát **már 20 koronától.**

Divat öltönyök **már 24 koronától.**

Ágytollat fertőtleníttve tisztít

HRABÉCZY ELSŐ DEBR.

Gőzmosó-,
vegytisztító-,
ruhafestő R. T.

Széchenyi-u. 42. sz. Telefon 323.

Hatvan-utca 11. sz. Telefon 578.

Csapó-utca 30. sz. Telefon 668.

Piacz-utca 22. (Glück Edénél.)

A nagymagyaralföldi

építő és műszaki részvénytársaság

tudomásul hozza a nagyérdemű közönségnek, hogy **Hunyadi-u. 10. sz. alatt**

építő és műszaki irodát nyitott.

Elvállal: mindennemű magas és mély építést, összes vasbetonmunkát, azok tervezését és felülvizsgálatát.

Épít részletfizetésre mindennemű építkezést és

Díjtalanul készít költségvetést és szolgál tanácsal műszaki ügyekben.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérjük.

Nagymagyaralföldi építő és műszaki r. t.

Műbutor és épület asztalosok.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Debreczenben a Boldogfalvai-utca 6. sz. alatt**

műbutor és asztalos műhelyt

rendeztünk be.

Elvállalunk minden e szakmába vágó műbutorok elkészítését, u. m.: **hálószoba, ebédlő, szalon és irodai berendezéseket.** Javítások pontosan s a legjutányosabban eszközöltetnek. Stilszerű antik butorok nagy szakértelemmel javíttatnak.

A n. é. közönség szives bizalmát és megrendelését kérve, maradtunk tisztelettel

Girtsits József és Társai.

Telefon 10—38. szám.

Telefon 10—38. szám

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék hölgyeknek

3-6 vagy 12 pár glace keztyü elegáns dobozban 4, 7 és 14 forint.

Manicür és fésű casetták bámulatos olcsó árban

S c h ö n S á n d o r

keztü-, kötszer- és orvosi műszertára

DEBRECZEN, Piacz-utca 26. sz. előtti barakk.